

Izaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Oredniki in upravniki pro-
stori: 2657 E. Lawdale av.
Office of publication:
2657 E. Lawdale av.
Telephone: Lawdale 4635.

LETO—YEAR XIII.

Cena lista
je \$5.00.

Entered as second-class matter January 23, 1916, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., sreda, 3. novembra (Nov. 3rd) 1920.

Subscription \$5.00
Yearly.

STEV.—NUMBER 258.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

SOVJETI ZDROBILI VRANGLOVE TOLPE.

KLJUČ DO POLOTOKA V
ROKAH SOVJETOV.

Rdeča armada razgrnila fronto
caristov na Krimu in prodrla
sto milj.

London, 2. nov. — Novejšje po-
ročilo iz Moskve, datirano v poned-
eljek, se glasi, da so sovjetske
čete izvojevale odločilno zmago
nad Vranglom na Krimu. Rdeče
čete so dosegle Azovsko morje
pri Berdiansku in Marijopolu in
zdej prodirajo pri Perekopu na
polotok Krim.

Istovrstno javljajo iz Carigra-
da, da je položaj barona Vrangla
zelo kritičen.

Carigrad, 2. nov. — 50.000 ca-
ristov, ki so pobegnili v Sebasto-
pol pred boljševiki, je poslalo a-
pel v Carigrad za ladje, da se
prepeljejo a Krima v Turčijo. Za-
stopniki entente so obvestili
Vrangla, da nimajo toliko prostora
v Carigradu za begune.

Sebastopol, Krim, 2. nov. —
Boljševiki so raztrgali središče
Vranglove fronte in obe krili nje-
gove armade sta zdrobljeni. Meli-
topol in druge postojanke so iz-
praznjene.

Rdeča armada je poplavalila Tay-
rido. General Vrangl se krčevito
brani, toda sila sovjetske armade
je prevelika, da bi jo ustavil.
Vranglove čete se umikajo čez
reko Silva na Krim.

Po zadnjem poročilu z boljši-
sa so boljševiki okupirali Perekop.

(Perekop je ključ do krimskega
polotoka. Ako je ta važna postoj-
anka v rokah sovjetov, tedaj ima-
jo odprto pot na Krim, kjer je
zbirališče caristov in protirevolucio-
narjev ves čas izra ruske revolu-
cije.)

London, 2. nov. — Uradno po-
ročilo iz Moskve, datirano v nede-
ljo, sporoča o veliki zmagi sovjet-
skih čet na črti severno od Krima.
Več važnih mest severovzhodno
in severozapadno od krimskega
polotoka je zavzetih. Sovjetska
ofenziva se vrši na vsej fronti ob
Črnem morju. Med mesti, ki so
padle v roke sovjetov, so Melito-
pol, Skadovsk in Perekop.

(Okupacija Melitopola in Pere-
kopa pomeni, da so sovjetske čete
prodrele 75 do sto milj od Alek-
sandrovskega proti jugu.)

Carigrad, 1. nov. — V tukajš-
nji ruski koloniji je zavladala ve-
lika poparjenost zaradi katastrofe,
katero je doživel Vrangl na Kri-
mu. V koloniji so večinoma ruski
caristi in predstavniki ruske bur-
žoazije, ki so stali zadnje upanje
na Vrangla. Tukajšnji zavez-
niški krogi niso nič manj prepa-
deni. Nekaj se poroča, da pojdajo
zavezniške bojne ladje Vranglu
na pomoč. Zadnje dni je odplulo
več transportov v smeru anglo-
slovenskih in francoskih bojnih ladij
proti Sebastopolu. Na transportih
je orožje, strelivo in večje število
prostovoljcev za Vrangla.

Iz Bukarešte javljajo, da so do-
bili prostovoljci, ki se zbirajo pod
vodstvom generala Judenica in
drugih caristov v Srbiji, Rumu-
niji in na Bolgarskem, poziv, da
naj hitro odrinejo proti pristani-
ščem ob Črnem morju, kjer jih
bodo čakali zavezniški parniki za
odhod na Krim.

USPEHI DELAVSKE KONZUM- NE ZADRUGE.

Wim, Ill. — Poročilo tukajšnje
delavske konzumne zadrage na-
znanja, da je zadruga v enem četr-
tletju prodala za \$18,184.11 blaga.
Člani zadrage dobe petod-
stotno dividendo, ki znaša sku-
paj \$689.85. Premoženje zadrage
znaka \$21,692.91.

VRAME.

Chicago in okolica: V četrtek
oblačno in mrzlo. Severni vetro-
vi. Temperatura v zadnjih 24. u-
rah: najvišja 42, najnižja 33.
Solvec izide ob 6:42, zaide
ob 4:43.

V KANADI ZAHTE- VAJO KONTRO- LO NAD PŠENICO.

VLADI SE PRIPOROČA, DA
TAKOJ IMENUJE KONTROLNI
ODBOR.

Farmarjem so se odprle oči, da se-
daj zanjejo le privatni interesi.

Ottawa, Ont. — Farmarji so se
zbudili in spoznali, da imajo do-
biček le boričani, mešetarji in
spekulanti, če pšenica ni pod
vladno kontrolo. Vse kar spada
k dobičkarji štati v Kanadi, je
ravne tako glasno kričalo kot v
Združenih državah, da je treba
odpraviti garantirano ceno in
vzpostaviti kontrolni odbor.
Vedeli niso, kdaj se bušelj pše-
nice podraži na tri dolarje, ko bo
odpravljena garantirana cena. Če
bi profitirali hoteli pred farmarji
razgaliti resnico popolnoma, te-
daj bi rekli: Cena za bušelj pše-
nice poskoči na tri dolarje, kad-
ar bo pšenica popolnoma pod
našo kontrolo. Ker privatni inte-
resi niso povedali te resnice, je
morala priti preje žetev in pšeni-
ca je morala odromati v žitnice in
žitne elevatorje, da so farmarji
spregledali.

Zdej prihaja velik pritisk na
parlament, da se uvede zopet
garantirana cena in da pšenica pri-
de zopet pod vladno kontrolo.

Tako žel ljudstvo mora ved-
eti, preje občutiti sibo privatnih
interesov, predno verjame, da so
mu privatni interesi nastavili
past, da gre vanjo. Ko je ljud-
stvo v pasti, seveda protestira. In
če se ljudstvo izmota kasneje iz
nje, so privatni interesi že na
varno spravili svoje milijone.

V PREDMESTNIH KROMAH POKAJO SAMOKRESI.

Niles, Ill. — V tem mestecu, ki
leži pred pragom Chicago, se sha-
jajo v kromah ljudje, ki se na-
močijo svoja stih gila. Javna
tajnost je, da se v teh kromah
dobi vse, kar človek počeli za už-
makanje gila, če položi na mizo
pravi ameriški denar. Zaradi tega
je tudi življenje v teh kromah
precej hrupno in vsiljivo govore
tudi samokresi mesto ljudi.

Poročilo pravi, da se je Michael
Kean, policijski saržent, ki oprav-
lja službo na okrajnih cestah, na-
pil v salunu William Petrovke-
ga. V pijanosti je prišel streljati.
Ko se je razkahljil dim, je ležal
na tleh Leo Plougeek, zadet tri-
krat v nogo.

Nekaj minut kasneje se je spri-
l v salunu Bert Ostrowsky, last-
nik bližnjega saluna, z nekima pša-
nikom in oddal dva strela nanj.
Gosta so hitro odpeljali njegovi
priatelji, predno je bilo mogoče
dognati njegovo ime.

POVIŠANJE UČITELJSKE PLAČE.

Oakland, Cal. — Tukajšnji
šolski svet se je vendar odramil
iz dremanja in povzeli učiteljem
plačo za dvajset dolarjev na me-
sec. Bil je seveda skrajni čas za
tako povzemanje, če ne bi morali
učitelji iskati dela v drugih po-
klicih, v katerih saj toliko zaslu-
žijo, da se lahko počeno prežive
in jim ni treba trpeti pomanjka-
nja.

BANDIT OBSTRELJEN.

Chicago, Ill. — Nočni čuvaj
John Brennan je obstreljal vlomil-
ca W. H. Moora, ko je hotel v
družbi še nekakega bandita vlomiti
v M. C. Moorovo lekarno. Re-
na je teška in ji vlomilec najbrj
podleže. Čuvaj je zasedel bandi-
ta, ko sta pilila ključavnice na
vratih od zadaj.

ZDRUŽENE DRŽAVE SE NE UDELEŽE BLOKADE.

ITALIJA PROTESTIRA VSELO
ZAPLENJENEGA PARNIKA.

Ameriška vlada je odklonila va-
bilo Anglije in Francije, da po-
maga blokirati južno Rusijo.

Washington, 2. nov. — Državni
tajnik Colby je včeraj poročal, da
sta Anglija in Francija povabili
Združene države, naj sodelujejo
pri blokadi južne Rusije v prid
Vranglu, toda ameriška vlada je
odklonila vabilo.

Združene države ne bodo udele-
žene pri nobeni akciji v Črnem
morju proti sovjetski Rusiji. Ad-
miral Bristolu, ki poveljuje ame-
riškimi bojnim ladjam v bližnjih
vzhodnih vodah, je bila poslana
brzjavka, da naj takoj informi-
ra državni departament, proti ko-
mu je blokada naperjena in iz
kakšnega razloga se ima izvršiti.

Tukaj se splošno smatra, da na-
meravajo zavezniški, predvsem
Francija, blokirati sovjetska pri-
stanišča ob Črnem morju in s tem
pomagati baronu Vranglu, ki je
zdej v velikih škripih vladet
sovjetskih čet. Državni de-
partament nima še nobenih ofi-
cijelnih informacij o položaju na
krimski fronti.

Italija je tudi proti vsaki bloka-
di južne Rusije. Italija je celo pri-
šla v konflikt z Anglijo. Zastop-
nik italijanskega poslanstva je
včeraj posedel državni departament
in dostavil formalno obvestilo, da
je Italija proti blokadi, kajti blo-
kada, kakršna se zopet namerava
proti sovjetski Rusiji, je protipo-
stavna in protiva človeškim
principom, a obenem je kršenje
mednarodnega dogovora z ozi-
vom na trgovino s sovjetsko Ru-
sijo.

Italija je protestirala proti za-
plembi njenega parnika, ki je plul,
naložen s trgovskim tovorom v
Novorossijsk in katerega so angle-
ške křižarke ustavile in odvedle v
Batun.

V krogih državnega departmen-
ta se govori, da so Združene države
na letem stališču kot Italija,
kar se tiče blokade napram sov-
jetski Rusiji. Državni departament
je že naznanil, da so do gotovo
meje odstranjene vse zapreke med
Združenimi državami in sovjetsko
Rusijo in Američani smejo trgo-
vati z Rusi, ako hočejo, seveda na
njihovo odgovornost.

Ako se torej pokaže, da je blo-
kada južnorusskih pristanišč na-
perjena proti trgovini med sovjet-
sko Rusijo in Italijo ter Združe-
nimi državami, bodo Združene
države protestirale z Italijo vred.

ALI BODO PREMGOVNIŠKI PODJETNIKI RES ZASTAV- KALI?

Indianapolis, Ind. — Gospodje
premogovniški podjetniki so so-
tako razstogotili, ker je državna
kurvina in živčna komisija dolo-
čila ceno za premog, da je tajnik
podjetniške organizacije izjavil,
da bodo podjetniki zastavljali.
Rekel je, da bodo zaprli svoje
rudnike.

To so tisti gospodje, ki so lani
kričali, da je treba voditelje ru-
darjev pometati v ječo, ker so ru-
darji na polju mehkega premoga
zagrozili s splošno stavko. Go-
spodje si pač domišljajo, da zanje
postoje druge pravice kot za ru-
darje.

PRVI GLASOV IZ FARMAR- SKEGA GNEZDA.

New Ashford, Mass. — V tu-
kajšnjem farmerskem volilnem
okrožju so bile volitve zaključene
zjutraj ob sedmih s sledečim
rezultatom: Harding 28 in Cox
6 glasov. V okrožju je 36 volil-
cev; dva se nista udeležila volit-
ev, ker sta bolna. Volilce se na-
haja v javni šoli, in ko so prišli o-
troci v šolo, so bile volitve že kon-
čane, glasovi prešeti in rezultat
sporočen na pristojno mesto.

OSEM UBITIH PRI VOLITVAH NA KUBI.

PO PRVIH POROČILIH SO
ZMAGALI LIBERALCI.

Ameriški bankirji so zagrozili, da
ne bodo dali posojila, ako bo
Gomez involjen.

Havana, Kuba, 2. nov. — Rezul-
tat volitev za predsednika, ki so
se vršile včeraj, je še negotov.
Voditelji konservativcev se hvali-
jo, da je zmaga njihova; ravno
tako pravijo liberalci, da so zma-
gali. Gomez, kandidat liberalne
koalicije, je dobil 7000 glasov ve-
čine v Havani.

Volitve so bile krvave kakor po-
navadi. Po najnovejših poročilih
je bilo osem oseb ubitih v raznih
krajih na deželi. Število ranjenih
se ni znano, ali domneva se, da je
veliko. Poročilo o glasovih prihaja
zelo počasi, kajti v nekaterih
krajih so bile pretrgane brzjavne
žice. Izgledi so se vršili skozi
po vsem otoku in vojaštvo je
bilo v neprestanih spopadih z iz-
gredniki, pristati te ali one po-
litične stranke.

Pritožbe o goljufijah na voli-
tisk so nebrojne. Mnogi volilci so
se pritožili, da jim niso dali voliti,
drugi so pa bili glasovi ukra-
deni.

Časopis, ki so podpirali Her-
mandesa, kandidata konservativ-
ne stranke, so na volilni dan vrtili
bombo med ljudi s poročilom, da
so ameriški bankirji zagrozili, da
odrežejo Kubi posojilo v vsoti
petdeset milijonov dolarjev, ako
bo izvoljen Gomez, kandidat libe-
ralne stranke. Ameriški poslanik
Long je takoj izjavil, da so Zdru-
žene države ne vitkajo v politične
zadeve na Kubi, kljub temu pa
pisarjenje listov ni ostalo brez
slabega vtiska na splošnost.

POLICIJSKI NAČELNIK SE JE ZAHVALIL ZA SLUŽBO!

Waukegan, Ill. — Ralph E.
Hennick, policijski načelnik v
North Chicago, je podal svoje re-
zignacijo.

Pred nekaj dnevi se je nahajal
v trgovini Andro Pucina, ko je
nepričakovano vstopilo pet ban-
ditov, ki so oropali trgovca za tri-
najst tisoč dolarjev v gotovini in
sedem tisoč dolarjev v čekih, po-
licijskemu načelniku so pa vzeli
samokres. Policijski načelnik ni
seveda prostovoljno rezigniral,
ampak občinski svetovalec Frank
Bury je rekel županu, če ne re-
zignira policijski načelnik, da on
položi rezignacijo.

DVA KOMUNISTA OBDOJENA NA PET LET JEČE.

New York, N. Y. — Charles
Ruthenberg in I. E. Ferguson
znana voditelja združene komu-
niščne stranke, sta bila pred ne-
kak dnevi obdojena na pet let za-
pora v Sing Singu. Obtožena sta
bila po zakonu proti "kriminalni
anarhiji" in perotniki so po dveh
urah razmočitvanja izjavili, da sta
kriva. Ferguson je po končani
obravnavi dejal: "Lahko nas vse
zaprete, toda naših idej v tem ne
boste ubili."

ČESTNI POMETAČI ZAHTE- VAJO POŠTENO MEZDO.

New York, N. Y. — Organizira-
ni čestni pometači zahtevajo, da
se njih dnevna meza povzra od
\$6.50 na osem dolarjev.
Delavci so izročili svoje zahte-
ve županu.

CENEN IZGOVOR.

New York, N. Y. — Organizirani
privatni ameriški parobrodni
interesi so odklonili zahtevo
mornariških strojnikov za pov-
ziranje meze v izgovoru, da je
pričakovati hud konkurenčni boj
s parobrodni interesi drugih
držav.
Prizadetih je štirinajst tisoč
mornariških strojnikov.

ZAKON PROTI SO- DNIJSKIM PREPO- VEDIM USTAVEN.

DELAVCI LAHKO RAZPOSTA-
VIJO STAVKOVNE STRAŽE.

Privatni interesi se doživljajo hud
poraz pred najvišjim sodiščem.

Portland, Ore. — Država Ore-
gon je sprejela postavbo, ki izreco-
no dovoljuje delavcem, da imajo
pravico razpostaviti stavkovne
straže in se poslužiti drugih mi-
nih sredstev za dosego svojega
cilja, kadar so na stavki. Taka po-
stava je pa trn v peti veleblazi-
skih interesov. In ko je bila stav-
ka trgovskih pomočnikov in dru-
gularskih delavcev v zamahu, so
privatni interesi izrabili priliko,
da zadevo predložijo sodišču in o-
vržejo zakon, ki dovoljuje delav-
cem razpostaviti stavkovne stra-
že in se poslužiti tudi drugih
sredstev, ako ta sredstva niso na-
silna, da izvojujejo zmago.

Zadeva je prišla končno pred
najvišje sodišče in večina se je
izrekla, da imajo delavci pravico
razpostaviti stavkovne straže,
prigovarjati svojim tovaršem, da
ne sprejmejo dela, dokler traja
stavka.

Sodnik Bennet je zelo stvarno
utemeljil mnenje večine.

Rekel je, da ne ve, zakaj bi bi-
lo delavcem prepovedano storiti
ob času stavke to, kar je drugim
ljudem dovoljeno izvršiti vsaki
dan. Za primere je navedel, če
kdo kupi obleko od krojača, o
katerem sodi, da ni pošteno in
pravilno postopaj z njim, tedaj
pove vsem svojim prijateljem,
kaj se mu je zgodilo. Svetoje jim,
da naj nikar ne kupijo obleke pri
tem krojaču.

Zastavil je tole vprašanje:
"Zakaj naj vzamemo delavstvu
pravico do poduka svojih prija-
teljev, ki jo mi izvajamo vsaki
dan?"

Malo nižje priznava sodnik, da
stavkovne straže res izvajajo ne-
kakšen pritisk, ali pozabiti ne
smemo, naglaš sodnik, da vsak
morelni pritisk ni napačen in ne-
postaven.

Sodnik potem nadaljuje: "Če
mi nečemo kupiti sladkorja (kar
so tovarnarji zadnje izvršili, ki
konzervirajo sadje), ali ne obla-
diti v obleko, ki je poceni z na-
menom, da znižamo ceno, izjava
naš namen v vsakem slučaju pri-
tisk in ravno tako — prisiliti te-
govca, da prodaja po nižji cenli,
kot on želi prodajati."

STAVKA JE PRIENANA KOT LEGALNO OROŽJE DELAV- CEV.

Rochester, N. Y. — Krojaški
podjetniki, ki lastujejo velike to-
varne, v katerih izdelujejo oble-
ke, so hoteli oropati krojaške de-
lavce za stavkovno pravico. Se-
veda gospodje bi najraje videli,
da bi se delavci v vseh zadevah
ravnali po ukazih podjetnikov in
krojaška tvrda Michaela, Stern
& Co. je prošila za sodnijsko pre-
poved, ki naj prepove delavcem
stavkati. Zadeva je šla od instan-
ce k instanci, dokler ni bila pre-
ložena najvišjemu državnemu so-
dišču, ki je izrekel, da imajo de-
lavci pravico, da s stavko prišli
jo podjetnike, da se izravnaajo
sporne zadeve, ki postajo med
njimi.

Za podjetnike je seveda to vo-
lika moralna zadržica.

GENE, KAJPADA PADAJO, PADAJO...

Chicago, Ill. — Buletin za de-
lavsko statistiko pripoveduje, da
so nekateri cene za življenske po-
trebine padle v septembru za
šest odstotkov.
Ali oranje so se podražile za o-
sem odstotkov, kokašča jaja pa
za dvanajst odstotkov. Tole za-
dnje veleblaziško časopisje nera-
do poroča, ker dan za dnem go-
bezda, da cene padajo.

PROBLEM NASELJEVA- NJA MUČI POLITICARJE.

KAKO MISLIJO "IZBRATI"
NASELJENIKE.

V prihodnjem letu pričakujejo tri
milijone naseljencev.

Washington, D. C., 2. nov. —
(Po Assoc. For. Pressu.) — Dne

15. novembra prične sborovati
kongresni naseljeniški in naturali-
zacijski odtsek v svrhu, da se re-
vidirajo naseljeniški zakoni Združe-
nih držav. Seje bodo najbrj traja-
le dva tedna oziroma do otvoritve
zadnjega zasedanja 66. kongresa,
ki se snide 6. decembra. Odtsek
namerava pripraviti za to zaseda-
nje novo predlogo, ki ima zelo
spremeniti sedanje naseljeniške
postavbe, posebno kar se tiče ome-
jitve imigracije.

V zadnjem zasedanju kongresa
je bilo predloženih več kot pet-
deset načrtov in dodatkov k nase-
ljeniškim zakonom; kongresniki
in senatorji so bombardirali zbor-
nico s predlogami, ki se tičejo na-
seljevanja v Ameriko. Med prvimi
predlogami, s katerimi se bo bavil
odsek, je dodatek Jamesa D. Phe-
lana, senatorja iz Kalifornije, ki
zahteva, da se Japoncem in dru-
gim orientalskim imigrantom za-
pro pot v Združene države; druge
predloge so naperjene proti raz-
nim elementom v Evropi, ki se iz-
seljujejo v Združene države iz
premirja.

Kongresniki se preliči informa-
cije, da bo prihodnje leto zelo bo-
gato na imigrantih. Pričakujejo
jih najmanj milijon, drugi pravijo,
da pride dva milijona, a nekateri
celo napovedujejo tri milijone na-
seljenikov, ki poplavijo New York
in druga vzhodna pristanišča.

Te informacije so seveda vpliva-
le na kongresnike. Boje se "slabih
elementov", ki pridejo iz Evrope,
in zato hite s pripravi, da se
naseljevanje kolikor mogoče ome-
ji. V kongresnih krogih prevladu-
je mnenje, da je treba sgradi-
ti plot okrog Združenih držav takoj
v tem zasedanju in postaviti mrežo,
skoz katero bo možno priti v
Ameriko le "dobrim naseljen-
cem", ki bodo imeli "zanesljive
izkaznice", da niso "nevarni"
našim institucijam.

Neki član zborniškega odtoka
je dejal, da je kongresu še malo
znano, da se med imigranti v
Ameriko govori več kot 43 jezikov
in narečij iz Evrope. Valed tega je
potrebno — je rekel dotični član
— da se otvori imigracija, ako
noče kongres, da bo v prihodnjih
desetih letih vedno inomecev v
Združenih državah, kakor pa je
domačinov. Kongresniki se boje,
da lahko pride dan, ko bodo evro-
pejski imigranti in njihovi po-
tomci politično kontrolirali večje
dele dežele, posebno v velikih me-
stih in industrijskih središčih —
in oni so proti temu. Iz tega raz-
loga se izdeluje nova postava za
omejitve naseljevanja.

Kongresniki, ki zagovarjajo o-
mejitve naseljevanja, imajo pod-
poro od Ameriške delavske fede-
racije. Voditelji federacije vidijo
v velikem navalu novih naseljen-
cev nevarnost za visoko mezo (1)
in sedanjí visoki standard (11) živ-
ljenja ameriškega delavca; njih
strah je, da bo delovni trg pre-
plavljen in meza bodo padale,
ako se ne omeji naseljevanje.

Kongres seveda pričakuje velik
protest in opozitje od strani or-
ganizacij tujerodnih prebivalcev
v Ameriki proti nameravanemu
zakonu za omejitve naseljevanja.
Židovske organizacije, ki pomaga-
jo židom, da se naseljujejo v
Združenih državah, so že prišle s
gibanjem proti takemu zakonu.
Druge organizacije bodo tudi de-
dile prejalale. Boj proti zakonu
bo torej hud.

Inozemstvo.

PODJETNIKI V AVSTRALIJU
KI RADI PREPREGOČI RESNI-
CI PRITI NA DAN.

Podjetniška organizacija je zaprosila ministrstvo, naj r'kar ne porine podjetnikov v defenzivo pri preiskavi o mesdah.

Sydney, Avstralija. — V Avstraliji se ima vršiti preiskava, kako visoka meza zadostuje za prehranitev delavske družine, da se na podlagi preiskave določi minimalna meza.

To je pa vznemirilo podjetnike, ki se v poplehnosti po profitu n'k ne ločijo od svojih bratov v drugih krajih. Gospodje se boje, da bo preiskava dognala stvari, na podlagi katerih se določi tako visoka minimalna meza, da ne bo mogoče gospodjem podjetnikom delati več tako ogromnih profitov, katerim so se privadili v vojnem času in katere se zdaj praktično uživajo.

Podjetniki so seveda organizirani v "Employers Federation." Ta organizacija je odposlala deputacijo k mr. Cannu, delavskemu ministru Južnega Vals, da mu izroči rezolucijo, v kateri opozarjajo podjetniki delavskega ministra, naj jih nikar ne porine v obratno pozicijo. Rezolucija podpira seveda tudi trgovska zbornica, kajti znana reč je, da kar zagovarjajo podjetniki, za tem svoje tudi gospodje trgovci.

V tej rezoluciji stokajo, da je preiskava, ki ima dognati minimalno mezo, škodljiva njihovim interesom.

A. D. Walker, ki je predsednik podjetniške zbornice, pravi, da se določi minimalna meza, tedaj p'jde rakom živigat harmonija, ki postoji med podjetniki in delavci. Gospodje se seveda pozabli povedati, da med podjetniki in delavci se nikjer na svetu ni bilo harmonije.

Delavski minister je podjetnikom rekel, da je res to težko vprašanje, ki dela vsem vladam predglavico, kakor jim je izrekel še nekaj pomirjevalnih besed in gospodje so šli.

AMERIŠKI KAPITALISTI IN
SOVJETSKA VLADA

Vanderlip, ki se mudi v Moskvi, sklepa nove pogodbe.

Moskva (brezplačno iz Berlina), 2. nov. — Washington D. Vanderlip, bankir iz Los Angeles v Združenih državah, ki se mudi v Moskvi že sedem tednov, je predložil sovjetski vladi več načrtov za trgovsko zvezo z ameriškim podjetniki. Ravnokar se vrše med Vanderlipom in sovjetsko vlado pogajanja zelo važnega in obsežnega kupčijskega značaja.

Sovjetska vlada je dovolila Vanderlipu, da je obiskal ameriške njete v Rusiji in se prepriča, da mnoga poročila o stanju njetejnikov niso bila resnična. V nedeljo je Vanderlip posetil ječo v Buhirski, kjer je govoril z ameriškim državljanom Kalumatiom, kateri je bil obsojen na dve leti zapora zaradi soudeležbe pri neki protirevolucionarni razroji. Vanderlip je po obisku izjavil, da je našel Kalumatiana pri dobrem zdravju in da se mu ne godi slabo v zaporu.

Anglija se je pobotala z Mehiko.

Washington, 2. nov. — Znana Dentonova afera med Anglijo in Mehiko je izravnan. William S. Denton, angleški podanik, je bil umorjen 17. februarja 1914, blizu Juazeira. Sedanja mehiška vlada je obljubila plašati Dentonovi vdovi \$10,000 v gotovini in \$250 dnevne pokojnine toliko časa, dokler ostane vdova neomoljena. Vsa ta se je smatralo, da je bila neresenost te afere kriva, da ni hotela Anglija pripoznati Carranzove vlade.

Klanje na Irskem.

London, 2. nov. — Smrti korškega župana MacSwineya so sledili mnogi napadi na policije in vojaške barake na Irskem. Ubilih je bilo šest policistov in vojakov in deset je težko ranjenih.

V nedeljo zvečer so se vršili krvavi boji v najmanj sedmih mestih in vaseh. Angleški vojak so vzporedili divje scene v štirih vaseh; na stotine hiš je bilo požarih in izvršili nebroj drugih zločinov. V Tullamori so policisti zaigali delavski dom in z bomba-

mi razdijali tiarkno lokalnega časopisa. Poročila o enakih in ali- nih grozodejstvih prihajajo iz vseh strani Irske.

Sinfajnovski prostovolci iz Tipperaryja so okupirali večeraj pri belem dnevu vojaške barake v Littletonu in vplnili 23 pušk, 160 bomb, 20 revolverjev in večjo količino municije. Plen so naložili na avtomobile in zaigali barake. Izgub pri tem napadu ni bilo.

Buržoazija zmaga v Rimu.

Rim, 31. okt. (Zakasnelo). — Pri občinskih volitvah v Rimu so buržoazne stranke, ki so se združile proti socialistom, dobile 64 mandatov izmed 80. Po volitvah so se vršili izgreidi.

Severna in južna Kitajka sta se
združili?

Peking, 1. nov. — Kitajska vlada v Pekingju je izdala proklamacijo, v kateri naznaja, da sta se južna in severna Kitajska združili in da se vrše skupne volitve za novi parlament na podlagi starega volilnega zakona. Proklamacija se tudi glasi, da je general Tsen Čun Hsuan razpustil vojaško vladno južnokitajsko republiko.

Reka v težkem finančnem stanju.

Rim, 2. nov. — D'Annunzio je uradno naznanil, da bo v četrtek prodal švicarsko blago, ki je bilo zaplenjeno na parniku "Cognac". Poročilo dostavlja, da je prodaja zaplenjenega blaga potrebna, kajti Reka je na robu finančnega propada valed blokade in ker italijanska vlada neče dovoliti posojila.

"Mala alijanca" proti "mali
ententi"

Pariz, 2. nov. — V tukajšnjih diplomatskih krogih vtraja govori- ca, da se je ustanovila nova evropska alijanca, obstoječa iz Ogrske, Rumunije, Poljske in Finske, ki je naperjena ne samo proti sovjetski Rusiji, temveč tudi proti "mali ententi", v kateri sta Čehoslovakija in Jugoslavija. O Rumuniji se je govorilo, da stopi v "malo entento", zato pa je govorica toliko bolj presenetljiva, ko poročajo, da je Rumunija v nasprotni alijanci.

Razne vesti.

Angleški kanonik je zavrnil vero v stvarjenje sveta in izvirni greh.

E. W. Barnes, kanonik westminsterske cerkve v Londonu, je presenetil kroge angleške cerkve s svojo izjavo, da je povest o stvarjenju sveta in človeka in o izvirnem grehu, katero pripoveduje biblija, bajka. Barnes je 29. avgusta na nekem zboru v Cardiffu dejal, da kristjanski misleci molče sprejemajo nauke moderne vede o razvoju sveta in človeka, in da svetopisemske pravilice polagoma izgubljajo svojo vrednost. On je tudi sprejel nauke moderne in pozitivne znanosti o razvoju zemlje in življenja na njej. Njegovo mnenje je, da se bodo morali štreti iz biblije vsi elementi kristjanskih tradicij, ki

SLOVENKA

v starosti 33 let, bi se rada seznanila z dobrim in poštenim rojakom v svrhu ženitve. Ako katerega vešeli, naj piše in priloži svojo sliko katero na zahtevo vrnem. Tajnost jamčena; več se izve pismeno. Mrs. K. R. P. O. Box 1655 Pueblo, Colo.

GRAMOFONSKÉ
PLOSČE

Velike
salege
v in
slatins
—
Wm.
Sitter
Co.
5885 St. Clair Av.
Cleveland,
Ohio

so v nasprotju z odkrito resnico o postanku in razvoju sveta in človeka, ostalo pa bo vse ono, kar ne nasprotuje resnici pozitivne vede. Barnes namreč pravi, kar je krščanstvo vplivalo na duševni razvoj človeštva, to ne more biti izgubljeno in noben znanstvenik ne zanika tega. Ali, če se neče krščanstvo še dalje smeti, mora prepustiti vprašanje postanka človeka moderni vedi.

Barnesova izjava je izvala v Angliji vroče diskuteranje v cerkvenih krogih.

Edini starokrajški
SLOVENSKI ZDRAVNIK
v Pensylvaniji

Dr. M. Milojevič

preja vojaški zdravnik in večletni zdravnik deželne bolnišnice v Građcu na Štajerskem.

477 — Wood Street
PITTSBURGH, PA.

DR. JOS. V. GRAHEK
ZDRAVNIK

Uradne ure so: 10.00 zjutraj
do 2.30 popoldne.

843 E. Ohio Street

Telefon Cedar 2388

N. S. PITTSBURGH, PA.

JAVNA ZAHVALA

Slavonke Immigrant Bank
436 W. 23. St. New York, N. Y.
Cenjeni gospodje:

Danes sem prejel prejemno potrdilo, katero ste mi poslali o moji pošiljki od 50.000 kron dne 20. julija v Prvo Hrvatsko Stedionico v Zagreb, kjer je bil denar dne 14. avgusta prejet in obrestonosno na moje ime naložen.

Prepričan sem da je Vaš način v pošiljanju denarja v staro domovino zelo hiter in točen, zato se Vam lepo zahvaljujem, Vam priporočujem ostalim rojakom in zelim Vam mnogo uspeha.

Vas

Matteo G. Zorovic, 594 Eleventh Ave.

New York, dne 20. okt. 1920.

AVSTRILJSKI VOJAKI.

Moški, ki so bili vojak v avstrijski vojski za časa svetovne vojne, sedaj lahko pridejo iz Jugoslavije v Ameriko, če vam napiše tozadevno prošnjo in druge potrebne listine

MATIJA SKENDEK

javni notar za Ameriko in stari kraj.

6227 Butte Str., Pittsburgh, Pa.

On vam jamči, da pride oseba, ki si je želita k sebi, — ali pa vam povrne denar. — V vseh pravnih in notarskih poslih pa v zadevah, ki so v zvezi s potovanjem vaših ljudi iz starega kraja, se obrnite nanj, pa boste v vseh zadovoljni, kajti on je za vas, a vi bodite sanj.

CUNARD LINE

PARNIK "PANNONIA"

odpluje dne 10. novembra

V DUBROVNIK IN TRST.

Cena tretjem razredu je.....\$125.00

in \$5.00 vojnega davek.

Oglasite se pri bližnjem Cunard agentu.

Za božične praznike.

Božični prazniki se bližajo. V tem času hote ali ne hote bolj pogosto mislimo na svoje ljudi onkraj oceana.

POTOVANJE V STARI KRAJ. Ako ste namenjeni potovati v stari kraj in obhajati praznike v krogu svojih dragih, potem je sedaj čas, da se odločite za odhod in si preiskbite parnik in drugo. Za ta slučaj Vam naša trdka nudi točno in pošteno posredstvo. Najboljše prilagoditve na razpolago so:

PARNIKI ZA TRST: 10. nov. Pannonia, — 18. nov. Belvedere, — 3. dec. Argentina in 22. dec. President Wilson. To so vsi parniki, ki gredo direktno na Trst. (Ako pa hočete iti na Genovo in potem s vlakom na Trst, — kar Vam naše firme neodkrito ponujajo, — Vam pa tudi mi lahko posredujemo.) Pišite po volni red.

PARNIKI NA HAVRE IN OHERBURG: 11. nov. Imperator, — 13. nov. La Lorraine, — 20. nov. La Touraine, — 23. nov. Aquitania, — 25. nov. Caronia, — 27. nov. La Savoie, — 1. dec. La France, — 4. dec. Rochambeau, — 9. dec. Imperator, — 9. dec. Saksonia, — 11. dec. La Lorraine, — 14. dec. Aquitania.

IZ STAREGA KRAJA je še prišlo na stotine potnikov — bratov, sester, otrok, staršev, nevest, prijateljev itd., za katere je naša trdka napravila potrebne listine in jim poslala, oziroma preskrbeli karte. Stevilna zahvalna pisma pričajo, da naša trdka stori za potnike toliko, kolikor se sploh da storiti. — Mnogi rojaki kupijo v svojem kraju karto za svoje sorodnike, a ko leti pridejo v New York in imajo sitnosti na Ellis Islandu, pa nas prosijo za pomoč. Treba je, da na to vnaprej mislite in si tako prihranite nepotrebne sitnosti in stroške. Ako ste torej namenjeni dobiti kako osebo iz starega kraja, potem je Vam v našem potniku v korist, da naši trdki poverite tozadevno poslo.

POŠILJANJE DENARJA. Če od nekdanj pošiljajo ameriški rojaki svojem v stari kraj denarni darila za praznike, v tem večji meri pa bodo to storili sedaj, ko je v starem kraju potreba toliko večja. Tudi v tem slučaju Vam more biti naša trdka na razpolago. Naše cene so vedno med najnižjimi in tudi v točnosti na zmožja naša trdka med najtočnejšimi.

Za nadaljna pojasnila pišite na:

LEO ZAKLAJSEK,

70—9th Ave., New York City, N. Y.

ANCHOR LINE

PARNIK S. S. ITALIA

ODPLUJE DNE 17. NOV. V

DUBROVNIK IN TRST

Cene tretjemu razredu so:

DUBROVNIK.....\$125.00

TRST.....\$100.00

in \$5.00 vojnega davek.

V vašem mestu je zastopnik Cunard Anchor družbe. Pojdite knjezni po navodila.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Inkorp. 17. junija 1907
v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODSEK.

Predsednik Vincenc Calhoun, podpredsednik Anton Hraat, Box 146, Cantonburg, Pa., gl. tajnik Math Turk, tajnik bolnišnice oddelka Paul Berger, mlajši gl. blagajnik Frank S. Tavehar, korvistični glasilce Filip Gollin.

POROTNI ODSEK.

John Underwood, predsednik, 408 Hay St., Springfield, Ill., Martin Zolman, Box 278, Barabara, Ohio, Jos. Radich, Box 432, Southon, Pa., Frank Semak, 6800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio, John Sramco, 1046 First St., La Salle, Ill.

SOLNIŠKI ODSEK.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 S. Lawdale Ave., Chicago, Ill. VZHOVNO OKROŽJE: Rudolf Fisterick, Box 436, Bridgeville, Pa. ZAPADNO OKROŽJE: Anton Suter, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad. Leo Kuber, Box 246, Olsberg, Miss., za severozapad.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovič, predsednik, 15817 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio, Jakob Ambros, 418 Pierce St., Eveleth, Minn.

Tiskovni odbor.

Vincenc Calhoun, John Underwood in Matt Petrovič.

Združiteni odbor.

PREDSEDNIK: Frank Albi, 2134 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. John Trésk, Box 161, Lawrence, Pa. Josko Ovan, 242 Englewood, Detroit, Mich. Jos. Sluck, 1101 E. 63. St., Cleveland, Ohio. Mary Urvic, 1844 So. Racine Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Korn, 8203 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": Jule Zvertnik.

POŠTAR — Korespondenca z gl. uredniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole: VSA PISMA, ki se nanašajo na poslo gl. predsednika, se naslovi Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVI: Bolniška tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in podobne vse, se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslovi: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse prišleke glede potovanja v gl. izvrševalni odbori se naj pošljejo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, Slag naslov je zgornj.

Vsi potiski na gl. potiski odbori se naj pošljejo na naslovi: John Underwood, 408 Hay Street, Springfield, Ill.

Vse prišleke proti uredništvu glasilca se naj pošljejo na naslovi: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, namena, oglaš, naročila in spili vse, kar je v zvezi s glasilcem, naj se pošlje na naslovi "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

AKO ŽELITE DOBITI SVOJORE, sorodnike in prijatelje
iz domovine v Ameriko po niski ceni!
POSILATI DENAR HITRO in po najnižji ceni!
POTOVATI V STARI KRAJ po najkrajši ceni, tedaj se
obrnite na

EMIL KISS BANKIR

133 Second Ave. New York, N. Y.

Prodajam parobrodne listke in domovine v vse kraje v Ameriko. Izdelujem vse notarske posle in potrebne spise za dobavo svojcev. Potnikom v stari kraj preskrbim petne liste in računam in konsularne pristojbine.

Najboljše in najkoristnejše

božično darilo

za vaše sorodnike in starem kraju je denar. Mi ga odpošljemo na vas točno in ceno. Vašim dragim darujte alično knjičico. Mi plačamo obresti na vse hranilne vloge po

4%

Ako želite dobiti vašo družino v Ameriko, mi vam preskrbimo vse potrebno.

Prodajamo tudi parobrodne listke za vse proge ZA in IZ Evrope. Za vas pojasnila pišite vedno na

NEMETH STATE BANK

Glavni urad Podružnica
10 East 22nd St. NEW YORK CITY 1597 Second Av.

ZA BOŽIČ LAHKO POSLJE VSAK ZABOJ SVOJ-
CEM V STARI KRAJ.

Sprejemamo zaboje do 1.000 funtov teška, toda zaboji morajo biti močni, da se ne razbijajo.

Mi bomo odposlali vse zaboje sred novembra, tako da jih dobo zagotovo za božic.

Računamo za prevoz le 15 centov za funt. Kdor bo postal naj pošlje tako, da jih dobo do 10. novembra.

EUROPEAN TRADING & EXPORT CO.,
STRUKEK & HORAK,

85 — 9th Avenue NEW YORK, N. Y.

Premislite dobro, komu boste izročili denar za
pošiljatev v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Štečaj živimo v času negotovosti in slarabe, vsak skuša p'čati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakur ni bankirji rastejo poved, kakor gube po datju.

V teh časih se stavi v denarnem prometu nepričakovane in preke starim izkušenim in premočnim trdkam; kako bo pa mali in neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neuteleljene oti. Jube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljatev se sadaji čas po novi zvezi in ne na način primarne sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Denar nam je poslali najboljše po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vas, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2857 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

Cene oglasov

Datum v oglepanju n. pr. (November 1-20) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevnom potekla naročnina. Poročite je pravčasno, da se vam ne ustavi list.

RESNICOLJUBNOST VELEBIZNIŠKEGA TISKA.

Ne vtikamo se v notranje zadeve strokovnih organizacij, ki imajo opraviti le z organizacijo samo, ali naša naloga je pokazati, kako zna velebizniški tisk falsificirati vesti.

Pri rudarski organizaciji U. M. W. of A. se bodo vršile volitve gl. odbornikov v decembru. Primarne ali nominacijske volitve so končane. Pri volitvah v decembru bo štel vsak glas člana organizacije, pri primarnih volitvah pa ima vsaka lokalna organizacija samo en glas ne glede na število članov. Če ima lokalna organizacija samo pet in dvajset članov, ima en glas, ako ima lokalna organizacija tisoč ali več članov, ima tudi samo en glas.

Rudarska organizacija U. M. W. of A. šteje štiri tisoč pet sto lokalnih organizacij. Udeležilo se je pa primarnih volitev le 1,407 lokalnih organizacij po poročilih, ki so bila objavljena.

Postavljena sta dva kandidatska lista. Na enem kandidatskem listu je sedanjí predsednik rudarske organizacije Lewis s starimi odborniki, na drugem je pa kot predsedniški kandidat Robert H. Harlin, predsednik desetega rudarskega okraja v državi Washington, podpredsedniški kandidat je pa Alexander Howat, predsednik štirinajstega rudarskega okraja.

Komaj je bil znan izid primarnih volitev, ga je razposlala velebizniška časnikarska agencija, poznana pod imenom "Združeni tisk", velebizniškemu časopisju. Velebizniški dnevniki so pa skoraj dosledno vsi prinesli izid volitev pod naslovom "Radikalec poražen v rudarski organizaciji", ali pa "Howat in njegovi oporniki poraženi". Naslovi so bili sicer prikrojeni po okusu urednika, a vsi so napravili vtis, kot da so volitve že končane in da je Lewis zmagal, ker navadno v vesti ni bilo povedano, da so bile nominacijske ali primarne volitve.

Velebizniško časopisje je imelo očiten namen, da napravi v javnosti vtis, da so volitve pri rudarski organizaciji že končane in da sta pogorela Harlin in Howat.

Volitve se niso končale in nihče ne more na podlagi nominacijskih volitev delati zaključke, kdo bo zmagal, kajti zgodovina rudarske organizacije govori, da so bili kandidati poraženi, ki so pri nominacijskih volitvah prejeli veliko večino.

T. L. Lewis iz Ohija je prejel pri nominacijskih volitvah pred desetimi leti veliko večino proti John P. Whitu, pri glavnih volitvah je pa zmagal seveda White. Prejel je štiri tisoč glasov večine.

Ta dogodek pa govori jasno kot beli dan, kako potrebno je za delavce delavsko časopisje, da izvejo resnico. Velebizniško časopisje prikroji vsako vest tako, da služi posejudojemu razredu. V časi izpusti iz vesti par besed, časi jih pa doda in vest ima popolnoma drugačen pomen, kot bi ga morala imeti. Naše velebizniško časopisje sicer kriči, da je naloga časopisja poročati resnico, samo se pa najraje oddalji od resnice, če ima resnica škoditi privilegiranim privatnim interesom.

Talijanska irredenta ponižna dekla habsburških avstrakov! — Ko je Italija vstopila v vojno in še pred njenim vstopom v svetovno vojno, so vsi italijanski nacionalistični listi kričali proti habsburški avtokraciji ali se naj dogodki po vojni govore, da oficijelni italijanski organi niso bili nikdar hudi na habsburško avtokracijo.

Bili so imenovani senatorji za Julijsko Benečijo — kdo mislite je bil imenovan? Kdo drugi, kot nekdanji habsburški podrepniki. Zloglasni Bomgig, goriški župan član bivšega črnožoltga "flotenverajna" je zdaj senator Julijske Benečije. Tudi lastnik "Piccola", ki se je v njem času skliceval na črnorumeni zakone, ko so njegovi uredniki stradali v Trstu, da so jim pokale kosti, je bil darovan s senatorsko togo. In tako so senatorsko togo bili še drugi nekdanji habsburški podrepniki.

Najlepše pa je, da mora zdaj sedeti v zaporu v Trstu ki Spiro Popak, ki je v vojnem času dal krepko zadec nekemu avstrijskemu policaju v Trstu. Popak je bil sestradan na resnično postajo in prosil jesti. Siti pa ga je nahrulil in Popak ga je svojo pestjo pobožal licu. Za to dejanje so ga avstrijske oblasti obsodile štiri mesece zapore. Ko se je prijavil, da odsedi kazen,

so ga avstrijske oblasti poslale na fronto, kjer je bil do konca vojne.

Sedanje italijanske oblasti v Trstu so našle neke v listinah, da je bil Popak obsojen od avstrijskih oblasti na štiri mesece zapore, ker je s pestjo blagoslovil avstrijskega policaja, pa so vtaknile Popaka v zapor, da dela pokoro, odmerjeno po avstrijskih paragrafi, v italijanskem zaporu.

Taka je italijanska irredenta! Ponižna dekla Habsburžanov, ki se zdaj ponižno klanja italijanskemu kralju, če pa pride Habsburžan zopet nazaj, se bo pa pred njim valjala ponižno in skesano na trebuhu!

Kdo je zmagal!

Kdo je zmagal pri predsedniških volitvah dne drugega novembra!

To vprašanje so zdaj večkrat sliši. Posebno pogosto ga ponavljajo profesionalni političarji starih strank, le redkokada pa pride iz ust politično zrelega kmeta in delavca. Zadnja dva se zavedata, da letos niso prodrli zastopniki delavcev in kmetov, ampak da ostanejo v sedlu še zastopniki starih strank in da je za delavce in kmete vseeno, kdo je zmagal: republikanci ali demokrati.

Za politično zrelega kmeta in delavca ni važno vprašanje, kdo je zmagal letos pri predsedniških volitvah, ampak zanje je veliko bolj važno vprašanje, koliko kandidatov socialistične stranke in delavske farmerske stranke je prodrla zmagovito, koliko glasov bosta dobili ti dve stranki.

Število glasov, ki ga prejmeta ti dve stranki, bo nekakšna mera, ki bo povedala jasno kot beli dan, koliko se je naučilo ameriško ljudstvo iz zadnje vojne, da v kakšni meri se je pričelo zanimati za rešitev gospodarskih vprašanj v svojo korist. Če je število glasov za ti stranki majhno, tedaj je dokazana reč, da se ogorčeno večina ameriškega ljudstva še vedno bolj zanima za razne partne igre kot za rešitev gospodarskih vprašanj, ki se tičejo njega, ali poleg se je pričelo zanimati za vso resnobo tudi za rešitev pravih gospodarskih vprašanj, ki posegajo globoko v njegovo življenje.

Čeprav ne bo število glasov, sedanjí predsednik stranke, tako velika, kot pričakujejo mnogi politično zavedni delavci in kmetje, se s tem ni rešeno, da je ameriško ljudstvo nazadnjaško, ampak konstatirano je le dejstvo, da gospodarski pritisk na ljudstvo ki producira vse življensko potrebščine, ni tako velik, da ga ljudstvo občuti v tisti meri kot na pr. v Evropi. Zakon v sedanjem načinu produkcije pa nikdar ne počiva, ampak vedno deluje. Tega delovanja ne morejo preprečiti republikanci, ki so za osrtočenje kapitala, in ustavit ga ne morejo demokrati, ki mišijo, da se da decentralizacija kapitala uvekovečiti sedanji način proizvodnje.

Ako niso v jeseni učinki železniškega zakona še tako veliki, da jih ljudstvo občuti, bodo spomnili ti učinki prav zanesljivo tako veliki, da jih bo ljudstvo občutilo. In čimdalje bo ta zakon uveljavljen, toliko bolj občutljivi bodo njegovi učinki za ljudstvo. Če republikanci osredotočijo ves kapital, ne morejo odpraviti neintov te postavne na drug način kot nacionalizacijo ameriških železnic. Če demokrati decentralizirajo ves kapital, ne bodo drugače storili kot povečali gospodarsko breme, ker decentralizacija kapitala pomeni zopet povišanje produktivnih stroškov.

Republikanci in demokrati ne morejo odvrniti gospodarskega pritiska od ameriškega ljudstva, dokler se ne odločijo ne le za nacionalizacijo železnic, ampak tudi za nacionalizacijo vseh glavnih industrij in zemlje, ki je pod plugom. Tega pa seveda ne bodo storili pristni republikanci in demokrati, kajti če kaj takega store, se odpovedo produkciji za profit in jo nadomestijo s produkcijo za potrebe.

Zmaga demokratov ali republikancev pri predsedniških volitvah ne podaja garancije, da bosta še nadalje zmagovali stari stranki, ampak le govori, da večina ameriškega ljudstva še ni spoznala resnice, da je treba sedanji način proizvodnje nadomestiti z boljšim in popolnejšim gospodarskim sistemom, ki ne koristi le posameznem, ampak ima od njega korist vse ameriško ljud-

stvo, ker prinaša blagostanje vsem.

Kdo je zmagal letos ni važno za zavednega delavca in kmeta, ker se oha zavedata, da prodre kandidat ene ali druge stare stranke. Ali za nju je važno, za koliko so se pomnožili glasovi za kandidata socialistične stranke in delavske farmerske stranke, kajti ti pomnoženi glasovi delavcev in kmetov naznanjajo, da se bliža zadnja ura počasi in sigurno sedanjemu producijskemu sistemu, iz njega pa vzklije boljši gospodarski sistem, ki bo porok, da ne bodo zaničevani, razčepani in lažni tisti, ki delajo v potu svoje- ga obraza. Pomnoženi glasovi za ti stranki bodo, najboljši porok, da se bodo tudi naprej množili, dokler ne bo ljudstvo izvolilo svojih pravih zastopnikov v vse zakonodajne zbornice in si tako zopet prisvojilo politično moč, ki se zdaj nahaja v rokah profesionalnih političarjev starih strank.

Kristove basni v razlagi.

J. Z.

Duhovni vseh krščanskih ver pripovedujejo, da je hodil Krist med židovsko ljudstvom in ga niti na teh potovanjih je pripovedoval primere, da ga je ljudstvo bolj razumelo. Takim primerom, v katerih je resničen in dober nauk, pravimo basni. Te basni pa razlagajo duhovni raznih krščanskih ver vsak po svoje, odkar Kristovi nauki niso več samo v časih tlačenih in zatiranih, ampak se tudi profitirajo, razni oči in izkoriščevalci s ponosom imenujejo kristjane.

Lepa je na pr. basen o izgubljenem sinu, ki pričinja, da je nekdo živ delavec, ki je imel dva sina. Živela sta v srečnem domu in imela sta vse, kar je njuno srce poželelo. Ko je mlajši sin odrasel, nujal več zadovoljen. Hotel je videti svet. Nekega dne je vprašal svojega očeta, da naj mu izroči njegov delež, ki mu pripada po očetovi smrti. Oče je bil žalosten, toda dal je sinu vseeno njegov delež. Fant je kmalu ostavil dom in je odpotoval v tuji svet. Tam je zapravil svoj denar na neumen način. Prišel je čas, ko ni imel okroglega pod palec.

V deželi, v kateri je bival, se je pojavila velika lakota. Bil je brez prijateljev in sredstev in končno je bil vesel, da je služil svoj kruh kot prašičji pastir. Lakota je postala tako velika, da so nanj pozabili in nihče mu ni dal še krme, ki je služila praščem, da se nasiti z njo.

Zdaj, ko je bil lačen in razčepan, je imel čas, da razmisli o svojem položaju. Pri tem razmišljanju je pa vzkliknil: "Koliko hlapcev ima moj oče, ki imajo dosti jesti, jaz moram pa stradati. Ne morem pričakovati, da postanem zopet njegov sin, toda vprašal ga bom, da mi dovoli delati z njegovimi delavci na polju."

Odsel je domov, razčepan kot burač. In ko ga je nekega dne zagledal njegov oče, da njegov sin stopa počasi proti domu, mu je tekel nasproti in ga objel, ne da bi mu delal očitke. Sin je padel na kolena in ga prosil, naj mu da zadnje hlapčevsko delo. Oče mu je odpustil in priredil je gostijo, da je bila vna hiša vesela, ker se je vrnil izgubljeni sin.

Oče je ljudstvo, ki je živeło, v zadruzi. Med njimi ni bilo profitarjev, meštarijev in prekupevalcev, ki bi se preživljali od dela drugih. Izvolili so svojega starešina, vsi so delali in opravljali dela, ki so bila potrebna, da je bilo vsega dosti za ljudstvo. Ali tudi vsi so bili opravičeni do sadov dela vseh. Med njimi ni bilo dračnikov in bogatinov.

Nekaterim pa taka enakopravnost ni bila všeč. Smatrali so se za modre in dele, ki so ga oprav-

ljali, so jim je zdelo preniško. Silišali so, da žive v drugih deželah ljudstva, ki imajo razmere drugače urejene. Kdor je pameten in zna druge izkoriščati, pridobi na bogastvu in časteh. Ti nezadovoljneži so stopili pred ljudski svet in so rekli, da gredo v svet. Zahtevali so svoj delež od dela, ki pripada nanje. Ljudski svet je z žalostjo vzel na znanje njih željo in jim izročil, kar jim je šlo.

Odkli so. Prišli so v deželo, v kateri so bile razmere popolnoma drugače urejene kot pri njikovem ljudstvu. Dokler so imeli sabo blago in razne produkte, ki so jih vzeli s sabo, so dobro živeli. Kmalu so pa izgubili vse. Zvijalni trgovci, meštariji, prekupevalci in profitirji so jih kmalu oskubili. Postali so berači. Ker pa niso imeli blaga; da bi ga zamenjali v druge vrednote, so morali delati. Prijeti so morali za delo, ki so ga preje, dokler so bili doma, smatrali za nizko in sramotno. V tej deželi pa niso bili vsi enakopravni do vsega, kar je ljudstvo pridelalo in proizvedlo, ker je bilo uvedeno privatno lastništvo proizvajalnih in distributivnih sredstev. Delavci so prejemali mezd kot na pr. v današnji družbi, katero jim je doletel delodajalec. Ta mezda je pa bila, tako pičlo odmerjena, da se niso mogli z njo pošteno prehraniti in so morali stradati.

V tem obupu so se spomnili na zlate čase, ki so jih preživeli pri svojem ljudstvu. Tam je bilo za vse vsega dosti, ne glede na to, kakšno delo je kdo opravljal. Sklenili so, da se vrnejo domov, a dvomili so, da jih ljudstvo zopet sprejme za svoje, ko se vrnejo domov.

Ko so spoznali, da zanje ni rešitve iz bede in trpljenja, dokler žive pri tem ljudstvu, so sklenili, da se vrnejo domov, in šli so.

Bili so razčepani in sestradani, ko so naleteli na prve črede, ki so jih pasli pastirji njih ljudstva. Pastirji jih niso odpodili, ko so jih spoznali, ampak objeli so jih in hiteli se domov pripovedovat, da se nezadovoljneži vračajo popolnoma ozdravljeni misli, da je tam bolje, kjer je ljudstvo razdeljeno v bogatino in siromake kot doma, kjer vlada popolna enakopravnost do sadov dela.

Ljudski svet se je sešel in je sklenil, da priredi veliko gostijo, in tako proslavi dan, ko so se vrnil ljudski sinovi, ki so živeli v amoti.

Nauk: Tam, kjer ljudstvo vlada in kjer so vsi ljudje enakopravni se odpuščajo tudi največje zmore, kjer pa vladajo ljudje, ki so na ramah ljudstva splezali navzgor, tam niso odpuščene tudi najmanjše napake.

PRIVATNI INTERESI STEZAJO SVOJE KREMPLJE PO NARAVNEM BOGASTVU.

Helena, Mont. — Neka delniška družba je vložila prošnjo pri državní prokuraturi, da ji dovoli navrtati dno jezera Bowdina in iskati tam ogle. Državní prokurator je odgovoril privatnim interesom, s tega očim svoje kremplje po naravnem bogastvu, da se ne more ozirati na prošnjo, dokler ni dognana reč, kdo je lastnik jezera. Če je jezero sposobno za plovbo, tedaj je po obstoječih postavah lastnina države, če pa ni sposobno za plovbo, je pa lastnina vsakega zemljišnega lastnika ob jezeru do točke v jezeru, kjer se križajo meje.

Jezero leži ob kanadski meji, je dvajset milj dolgo in štiri široko.

Ko pride stvar pred montansko legislaturo, bodo privatni interesi napeli svoje moči, da dosežejo, kar žele dobiti.

BIENIS JE BIENIS.

Portland, Ore. — Trgovska zbornica je podala zadnje dni pred torkom ostro izjavo, v kateri je obsodila novo postavbo proti ponarejenemu maslu, o kateri je včeraj ljudstvo odločilo z glasovi, če postavbo postavijo. Od trgovske zbornice tudi ni bilo drugega pričakovati, kajti postavba, ki varuje ljudske koristi, ni bila še nikdar všeč gospodom, ki se ukvarjajo z biznisem. Kako je glasovanje izpadlo, še ni odločeno, ker se niso prešteli glasovi iz vseh volilnih okrajev.

Naročite "Prosveto" vašemu sorodniku ali prijatelju v stari domovini.

METEORITI.

Pričakujemo vest: Anarhistična opica, ki je nesramno ugriznila na smrt slavnega grškega kralja, je bila danes zjutraj ob petih slovesno obešana, kakor je razsodilo vojno sodišče.

Kralji so mrtvi, živeło ljudstvo!

Živi bojevniki so več vredni, kakor pa mrtvi mučeniki. Kadar bodo Irei imeli več živih bojevnikov in manj mrtvih mučenikov, tedaj bodo kmalu imeli svobodo.

Tako je bilo.

Tristo tisoč rudarjev je stopilo v stavko. Zima je bila na pragu. Mraz in sneg in burja. Premogovni magnatje so zagnali vnebovpijoči krik: Zločin, zločin! Ljudje bodo zmrznili. Premog mora na dan. Stavka se ne sme vršiti. — Demokratična vlada je slišala krik. Iz Washingtona je prišel odmev. Indžunkšen! Rudarji na delo! Hočete, nočete, morate delati! — In rudarji so šli na delo — tepeni, premagani in prevarjeni.

Ali bo tako?

Stotisoče delavcev je vrženih na cesto. Industrijalni magnatje so zapeli tovarne in delomna so znižali plače in podaljšali delavnice. Zima je na pragu. Mraz, burja in sneg. Delavci so zagnali vnebovpijoči krik: Zločin, zločin! Kaj bomo zdaj brez zaslužka? Naša deca bo stradala in zmrznila. Delo mora biti; pošten zaslužek mora biti! — Vlada je slišala krik. Iz Washingtona je prišel odmev. Indžunkšen! Rudarji na delo! Hočete, nočete, morate dati delo proletcem!

(Napnimo ušesa in poslušajmo tenko, če pride tak glas iz Washingtona. Ali pride? Hahaha, kaj se!)

Civilizacija tupatam.

Glavar Krvavo stegno je končal. Gorila mu šestkrat zavila vrat in naredila iz njega kolač. Pleme Ploščatonosev se je zbralo na bregu reke Zelene kače s slovesnim namenom, da izbere novega kralja. Kdo bo? Im, kdo drugi, kakor Joklena buča? On je pravi mož. Ima najbolj ploščat nos, gleda silno črno kot hudi duh, ubijati zna kakor gorila in vsak dan požre sto kokosovih orehov. Ta je pravi. Živio kralj Joklena buča. Imamo kralja!

Tako je na enem koncu civilizacije.

Na drugem koncu civilizacije, ki se ponaša s tritisočletno kulturo, je pa tako:

Kralj Aleksander je končal. Opica (ne gorila) ga je ugriznila v nekrščanski del telesa in naredila iz njega nabasano mumijo. Politična smetana visoko kulturnega plemena se je zbrala v palači s slovesnim namenom, da izbere novega kralja. Kdo bo? Kdo pa drugi kakor Pavel? Kralj mora biti, pa naj bo Peter ali Pavel. On je pravi mož. Delati ne zna, plekati in dražiti opice pa zna kot njegov prednik. Čim lepša uniforma, katero navleče nase, tem lepši je kralj. Popije dnevno golido šampance in od mladega je vaje živeti na stroške drugih. Ta je pravi. Živio kralj! Imamo kralja!

Zdaj, ko smo se srečno prevlekli skozi volilno burjo in spravili pod streho novega prezidenta in njegovo čeno, je naše dobro, vzgojevalno časopisje zopet enkrat po dolgem času — Bog bodi zahvaljen! — dobilo priljubljenost, da povzeti malo več dragocenega prostora padanju sovjetske vlade v Rusiji. Mužiki sicer še dva meseca junaško kontrarevolucionirajo in poče Lenina po oblakih, ampak nesreča je bila, ker take zanimive vesti niso imele prostora za običajne dve tri kolone na prvi strani patrijotičnih dnevnikov, temveč so se morale ostržene in brez navadnih velikih naslovov — škandal! — skrivati kje notri med oglasi. Zdaj pride zadoščanje! Naplačani bomo za deficit. Ne bo nam treba zagnati treh centov v vodo za številko lista, da bi brskali na 24. ali 29. strani za priljubljeni novicami o glasnem pokanju sovjetske Rusije, kajti čitali jih bomo v debelih naslovih čez osem kolon na vrhu prve strani, ko se za hip ustavimo pred stojalom za časopise na uličnem vogalu — in trije centi nam lepo ostanejo v žepu. O bodi Boge zahvaljen, da so volitve končane! K. T. B.

Naznanila, vabila in zahvale.

Auburn, Ill. — Člani društva "Slovenska republika" št. 335 SNPJ naj se udeležijo polnoštevilo prihodnje redne seje 7. novembra t. l., ker imamo na dnevnem redu več zelo važnih točk, o katerih je tudi splošno glasovanje glav. blaginjak in boljšega nadzornika. — **Anton Brain**, tajnik.

Virginia, Minn. — Glavne mesečne seje društva "Virginia" št. 213 SNPJ, se vršijo od sedaj naprej v prirediteljsko poslopijo društva "Odd Fellows", v isti dvorani, v kateri se vršijo seje ženskoga društva "Smritnica". Seje se vršijo vsako drugo nedeljo dopoldna, kot so se doslej in priporočamo ob drugi uri popoldne. — Da se to udeležijo s bratom predavnikom je vzrok, da, ker je organizacija "Resilna armada" (Salvation Army) vzel v njegov celoten pomen, v katerem smo doslej zborovali. — Opozorjam članke tega društva, da morajo plačati od dvorane ako se seje udeležijo le polovica članov ali pa vsi. Vred tega apelirani na članke, da se udeležijo polnoštevilo društvenih sej. — **Frank Climerman**, tajnik.

Blain, O. — Prošnji nesrečnega rojaka John Kočevarja, ki se nahaja v okrajnem zaporu v Telluride, Colo., po nedolžnem obdolženju uboja in ki se naj bi na porotno obravnavo, so se tukajšnji rojaki odzvali in darovali po svojih močeh. Darovali so sledeči: Jos. Longar 42; po en dolar: Fr. Mihelič, Flor. Pishek, Joe Sumar, John Logay, Fr. Grum, Fr. Potocar, Anton Struna, John Vovko, Ignac Blatnik, John Cerne, in Fr. Andrija; po 50c: Fr. Šuligoj, Alojz Andrija; John Vignora, Joe Vidmar, Anton Mitos, Joe Vovk, Joe Matas, John Kokol, Martin Lapotnik, Viktor Gikovich, Tony Logay, Andrew Hočevar, John Semerka, Joe Vovk, John Antkretič, John Likovich, Viktor Zalar, Louis Gorenc, John Prina, John Blatnik, Fr. Matko, John Denik, Joe Matko, Mike Hočevar, Mary Hoge, Anton Hočevar, Louis Struna, Anton Drobnič, Joe Giliar, John Wokjan, Marin, Martin Potnik, Fr. Potnik, John Grisar, Fr. Kotar, Louis Lalar, Fr. Matko, Martin Skoda, Anton Prijatelj in John Yabek; Stela Valigora 30c; po 25c: Louis Zupančič, Martin Kos, Ursula Smith, Peter Kovačič, John Kojančič, Fr. Simončič, John Sterkal, Dominio Bradac, Joe Berus, Toni Dolac, Fr. Berus in Vencenc Elash; Mike Gregorčič 10c. Skupna vsota \$26.00, katero smo poslali na pristojno mesto. Najlepša hvala v imenu John Kočevarja vsem darovalcem. — **Fr. Mihelič in Fr. Pishek**, nabiralca.

Chicago, Ill. — Članice ženskega podpornega društva "Nada" št. 102 SNPJ naj se udeležijo polnoštevilo prihodnje redne seje 7. novembra t. l., ker je na dnevnem redu več zelo važnih točk, o katerih je razpravljanje in ukrepanje. Poleg tega bo tudi poročilo o izidu zadnje društvene zabave. — Članice, udeležite se. — **Mary U-dovich**, tajnica.

St. Louis, Mo. — Člani društva "Plainski raj" št. 107 SNPJ naj se udeležijo polnoštevilo prihodnje redne seje 7. novembra t. l., ker imamo na dnevnem redu več zelo važnih stvari za ukrepanje in volitev gl. bla. glavnika SNPJ in splošno glasovanje o prizivu društva št. 59. Do volitev je upravičen le oni član, ki se udeležijo seje. Seje prične točno ob drugi uri popoldne in se vrši v navadnih prostorih. — Člani, udeležite se te seje, da ne bo potem kakšnega nepotrebnega prevečanja. — **John Bertonec**, tajnik.

London, O. — Člani društva "Bled" št. 17 SNPJ naj se udeležijo polnoštevilo prihodnje redne seje 7. novembra, ker imamo na dnevnem redu več zelo važnih točk, o katerih je potrebna razpravljanje in volitev gl. bla. glavnika SNPJ in splošno glasovanje o prizivu društva št. 59. Do volitev je upravičen le oni član, ki se udeležijo seje. Seje prične točno ob drugi uri popoldne in se vrši v navadnih prostorih. — Člani, udeležite se te seje, da ne bo potem kakšnega nepotrebnega prevečanja. — **John Bertonec**, tajnik.

Chicago, Ill. — Opozorjam članke društva "Slovenski dom" št. 80 SNPJ, ki se niso udeležili zadnje seje, da je bilo sklenjeno, da prispeva vsi član tega društva mesec novembra in decembra po 25c izrednega prispevka za pokritje društvenih stroškov. Člani tega društva naj se udeležijo polnoštevilo prihodnje seje 19. novembra, t. j. tretjo nedeljo v mesecu, ker imamo na dnevnem redu več zelo važnih točk, o katerih je treba razpravljanje in ukrepanje in volitev gl. bla. glavnika SNPJ in splošno glasovanje o prizivu društva št. 59. Do volitev je upravičen le oni član, ki se udeležijo seje. Seje prične točno ob drugi uri popoldne in se vrši v navadnih prostorih. — Člani, udeležite se te seje, da ne bo potem kakšnega nepotrebnega prevečanja. — **John Bertonec**, tajnik.

Chicago, Ill. — Člani društva "Bled" št. 17 SNPJ naj se udeležijo polnoštevilo prihodnje redne seje 7. novembra, ker imamo na dnevnem redu več zelo važnih točk, o katerih je potrebna razpravljanje in volitev gl. bla. glavnika SNPJ in splošno glasovanje o prizivu društva št. 59. Do volitev je upravičen le oni član, ki se udeležijo seje. Seje prične točno ob drugi uri popoldne in se vrši v navadnih prostorih. — Člani, udeležite se te seje, da ne bo potem kakšnega nepotrebnega prevečanja. — **John Bertonec**, tajnik.

Chicago, Ill. — Člani društva "Bled" št. 17 SNPJ naj se udeležijo polnoštevilo prihodnje redne seje 7. novembra, ker imamo na dnevnem redu več zelo važnih točk, o katerih je potrebna razpravljanje in volitev gl. bla. glavnika SNPJ in splošno glasovanje o prizivu društva št. 59. Do volitev je upravičen le oni član, ki se udeležijo seje. Seje prične točno ob drugi uri popoldne in se vrši v navadnih prostorih. — Člani, udeležite se te seje, da ne bo potem kakšnega nepotrebnega prevečanja. — **John Bertonec**, tajnik.

Chicago, Ill. — Člani društva "Bled" št. 17 SNPJ naj se udeležijo polnoštevilo prihodnje redne seje 7. novembra, ker imamo na dnevnem redu več zelo važnih točk, o katerih je potrebna razpravljanje in volitev gl. bla. glavnika SNPJ in splošno glasovanje o prizivu društva št. 59. Do volitev je upravičen le oni član, ki se udeležijo seje. Seje prične točno ob drugi uri popoldne in se vrši v navadnih prostorih. — Člani, udeležite se te seje, da ne bo potem kakšnega nepotrebnega prevečanja. — **John Bertonec**, tajnik.

Chicago, Ill. — Člani društva "Bled" št. 17 SNPJ naj se udeležijo polnoštevilo prihodnje redne seje 7. novembra, ker imamo na dnevnem redu več zelo važnih točk, o katerih je potrebna razpravljanje in volitev gl. bla. glavnika SNPJ in splošno glasovanje o prizivu društva št. 59. Do volitev je upravičen le oni član, ki se udeležijo seje. Seje prične točno ob drugi uri popoldne in se vrši v navadnih prostorih. — Člani, udeležite se te seje, da ne bo potem kakšnega nepotrebnega prevečanja. — **John Bertonec**, tajnik.

Chicago, Ill. — Člani društva "Bled" št. 17 SNPJ naj se udeležijo polnoštevilo prihodnje redne seje 7. novembra, ker imamo na dnevnem redu več zelo važnih točk, o katerih je potrebna razpravljanje in volitev gl. bla. glavnika SNPJ in splošno glasovanje o prizivu društva št. 59. Do volitev je upravičen le oni član, ki se udeležijo seje. Seje prične točno ob drugi uri popoldne in se vrši v navadnih prostorih. — Člani, udeležite se te seje, da ne bo potem kakšnega nepotrebnega prevečanja. — **John Bertonec**, tajnik.

MED VSEM NABOLJŠE.

Kadar ste na trgu, da si nakupite vseh potrebnih nedvomno poskusite vedno kupiti one kar je najboljše, ki se dobiti more za tak denar. Enako bi se morali zanimati kadar si kupujete zdravila, zahtevati vedno in vselej po najboljših zdravilih, ki so zanesljiva in vam točno ter gotovo pomagajo. Neupin Stomach Bitters je najboljša vrsta zdravila za alko probavo, zapoko, zgubo elastičnosti, oslabelost, omotico, vžiganje v želodcu itd. Vživano redno pred jedjo vam pomaga vrediti vaš prebavni sistem in izločiti slabe dele hrane, ki ste jo užili, ter vam zagotovo sveži in prijaznejši počitek čez noč, zaščiti vašo prebavo, vzdrži vaš život v pravem stanju, da se lahko obvarujete pred boleznimi. Imejte vedno steklenico tega zdravila pri rokah, da se pri vsakem znanem bolečin v želodcu in prebavnem delu telesa. Neupin Stomach Bitters je na prodaj v vseh lekarnah, lahko pa tudi pišete na J. B. Scherer, Co., 17 West Austin Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

NEVESTA.
V dolgih zimskih večerih je dober došel krasen, v 44. zvezkih kompletan roman "Milijonska nevesta" za samo \$2.50, poštneine prosti.
Z naročilom pošljite Money Order ali pa poštne znamke.
Pauline Berger,
3125 So. Harding Ave.
Chicago, Ill.

LOOK OUT ZA PIJAČE
Kdor prodaja ali kupuje pijačo, ki vsebuje alkohol, mora biti previden, ker to je zdravje. Jaz prodajam mero (zaupno), katero se lahko izmeri manj kot pol grada od 200 strudov (Proof). Stane \$4.00, a polovico vred. **PRAKSE IZ GLEDJA** po \$2.00, a polovico vred. a katerem naredite od 20 do 30 zalozov pijače, ki je malo slabši kot vino. **BRINJE** in staro kvasje (imported) po 10c, fufci 120 fufci nad 14c, fufci 14c. Najboljša sebiča za človeško zdravje. **GRAPE JUICE** po 17.5c, **SUGAR COLORING** (čudovito na hrano) \$1.75, sadjujete po 50c do 75c. Tudi razne druge barve in ekstrakte za mehke pijače. Za polnjenje a zelišč in pijač obrnite se do nas. K naročilu priložite "Money Order" ali "Bank Draft".
A. HORWAT, 1903 W. 22nd St., Chicago, Ill.

PRAVE LUBASOVE HARMONIKE bom zopet dobil iz starega kraja. Popraviljam, kupujem in prodajam tudi stare že rabljene harmonike, kateregakoli izdelka.
ALOIS SKULJ,
323 Epsilon Place,
Brooklyn, N. Y.

PREPRIČEVALNO PISMO.
Mr. Joseph F. Hrcija,
Chicago, Ill.
Cenjeni gospod:
Po dvanajset letnem trpljenju in bolečinah na mojih nogah vsled kurjih oces in akoravno sem poskušal skoro vsa zdravila, ki so v ta namen oglašena v raznih listih, sem vendar končno dobil vspešna zdravila takozvana "Short Stop Corn Plasters." Naj se govori o tem zdravilu kar hoče, rečem samo to, da smo zelo hyalezni gos. Jos. Hrciji za njegovo čudovito iznajdbo, katere nas je rešila kurjih oces, ki so nas delale nesrečne na tem svetu. Vam hyalezni, J. S. Kenna.
(Adv.)

POROČILO.

Iz Crowburg, Kans. piše dne 25. oktobra, t. l. nek rojak sledeče: Namaniti želim vsem rojakom, ki so štali v Prosveti in se zanimajo za zemljo oziroma farme v N. Carolini, da sem šel tudi jaz pogledat in se prepričat, koliko je resnice o vsej hvali te zemlje, ki je bila oglašena za prodajo. Predno smo se podali tja, mi je marsikateri rojak rekel, ako je le polovico resnice kar se piše v oglaših, tedaj je dobro in velja kupiti. Ko sem pa dospel na lice mesta, kjer je ta zemlja na prodaj, sem se na lastne oči prepričal, da je vse resnično, kar je pisal g. A. H. Skubie in z mirno vestjo lahko potrdim jaz in vsi drugi, ki smo bili tam skupno ter se prepričali, da takih farmerskih pridelkov še od nas ni nihče nikoli videl.

Edini zadržek je za enkrat, ali to je začasno, ker ta svet se ni ostenen; a videli pa smo velikanske stroje slične parnim lopatom, in tako opremljene, da lahko kopljejo kanale noč in dan in upati je, da bo v nekaj mesecih kanalizacija že gotova. Jaz sem si izbral zemljišče sam za sebe in tudi za nekaj drugih rojakov, ki so mi zapuili in ne dvomim, da bodo zadovoljni. Rojaki svetujem vam, da greste ogledati to zemljo, ker vem da se bode vsakemu dopadla kot se je meni.

Zeliti bi bilo, da bi se našli stotile Slovencev v ta kraj in upam, da bo to ena najlepših našelbin s časom. To sem si smatral poročati v javnost v mojo dolžnost glede informacij onim, ki bi se zanimali za ta zemljišča ali farme. Pozdrav vsem zavednim rojakom širom Ameriki. Simon Marson.
(Adv.)

NAPREDEK.

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate s njeni mišljami, podpirajte trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse blago za vsakdanje potrebe po zmerni ceni.
ANTON ZORNIX,
Borovnica, Pa.

"PONAREJEVALEC."

Na svetu so vedno bili ponarejevalci, ki so poskušali ponarejevati vsak pridelek, bodisi te ali one vrste. Pred dva tisoči leti so se ponarejevalci pojavili po svetu prav tako kot danes.

Latinski pesnik Horace, je v svojih nesmrtnih pisnih imenitno bičal take ponarejevalce posebno jih je opisal v njegovi slavni knjigi CUSB.

Kakor razni ljudje radi ponarejujejo lepe pesmi in drugo, tako skušajo ponarediti dobra in zanesljiva zdravila. Vendar pa, ponarejevalci je za nič. Zatorej če hočete kupiti nima vspeh: vsako ponarejevanje dobra zdravila, kupite si take ki se izdelujejo po originalnih receptih. In če vi hočete kupiti zdravila kot na primer za slab tek zapiranje, glavobol, nervoznost itd., potem si Vi morate kupiti originalno "TRINERJEVO GRENKO VINO". To zdravilo ne nosi praznega imena, to dokazuje številni uspehi ki jih je doseglo "TRINERJEVO VINO" širom sveta. Kadar boste kupovali te zdravila, vprašajte vašega drugata ali lekarnarja vedno le za originalna "TRINERJEVA ZDRAVILA".

JOSEPH TRINER COMPANY,
1333-45 So. Ashland Ave.
Chicago, Ill.
(Adv.)

ČEMU TRPETI VSLED REVMAITIZMA?
nevalitje ali drugih bolečin, rabite "KAJIAN PENETRATING OIL", vsak ameriški bolnik, ki se bori s tem, pošljite 35c, vam pošljemo polnoštevilo prosti; Naslov:
KAJIAN CHEMICAL CO.,
9723 Marsh Ave., Cleveland, Ohio.
Collinsville podružnica pri: Sam Gutter, 15007 Waterloo Rd.

First National Bank
Chisholm, Minn.

KAPITAL IN PREBITEK
\$100,000.00. Skupna prometna vrednost \$1,800,000.00.

Varčnost je glavna tajnost napredka. Stem da prihranite mali del vašega zaslužka vsak mesec se lahko pomneje oženite, si pripravite mali dom, gojite in izolate svoje otroke in se preskrbite deloma za vaša stara leta.

Zapomnite si ako poslujete s First National Banko v Chisholmu, Minn., imate s tem svojega prijatelja, ki vam vedno pomaga pri vseh denarnih zadevah in je pripravljena vsak čas vam pomagati. Vaš sorojak Jakob Ožbolt je tu upošalen, da vam postreže izglasite se pri njemu.

Banka je odprta vsak dan od 9 do 3 ure. V sobotah pa tudi od 7 do 8 ure zvečer.

PROLETAREC

je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsak delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno čitati

prave alke socializma.
Naročnina vsake \$2.50 na leto
\$1.50 na pol leta.
Naslov: PROLETAREC,
3636 W. 26th St.,
CHICAGO, ILLINOIS.

Vsak mož ali žena, ki redi, kokoši lahko zasluži \$50 do \$200 na teden

(nobenih kramarj)

Le v prostem času in doma s tem, da prične rabiti mojo Zimsko kokoško krmo

Pišite v angleškem jeziku pismo ali dopisnico in jaz vam pojasnim moj načrt, po katerem boste imeli od \$50 do \$200 tedensko dohodkov. Ves moj načrt obtoji v kokošji krmi ali takozvani "Winter Egg Maker" zimsko kokoško hrano. Po mojem načrtu ni vam treba vložiti niti enega centa, ni vam treba hoditi od doma, ničesar vam ne bo treba prodajati, ničesar ponujati ali sploh kramariti. Vse kar se od vas zahteva je pa še to, ko pomagate meni pomagate ob enem tudi svojim prijateljem, sosedom in sami sebi in sicer na najboljši način, ki si morete le misliti. Vi jim pomagate, da pridobe po dva do petkrat toliko jajc od svojih kokoši ki so krmjene z enako hrano, in pri katerih imajo enaki trud, ter porabijo ravno toliko časa.

Naj povem še to, zakaj hočem le izvežbane kokoške-rejce pri upeljevanju moje nove zimske kokoške piče. Kot gotovo že

Jaz jamčim mojo zimsko kokoško krmo, da bodo kokoši legle več jajc in da bodele imele samo 1c stroškov na ducat jajc. Ako to ni resnica vas ne stane niti en cent. Poskusite 30 dni, da se prepričate in ne pošiljajte denarja.

Prošlo leto, ko sem dal to ugodno ponudbo, so nekateri mislili, da sem zblaznel. Ampak nad 150,000 mož, žen, deklet in mladenčev je radevolje sprejelo to moje ponudbo in imeli so lep dobiček od jajc. Od tisoče ljudi, ki so sprejeli to moje ugodno ponudbo, niti eden ni bil nezadovoljen. Vsi so priznali, da sem jaz v pravem. Čitajte spodnje izjave nekaterih mojih odjemalcev. Nikar pa ne mislite, da se bo vse to uresničilo tudi pri vaših kokoših in da bodele imele tudi tako velik dobiček pri jajcih, ako se sami ne prepričate o tem. Vred tega jaz šelim, da napravite to poskusno; poskusite mojo zimsko kokoško hrano za 30 dni. Ne pošiljajte nobenega denarja. Ako ne bodele dobili vsaj od dvakrat do petkrat toliko jajc kot katerikoli zimo prej, vas ne stane

niti en cent. Ako bodo znašli povprečni stroški na en ducat jajc več kot en cent, potem jaz ne računam niti enega centa za hrano. Ali ni ta ponudba poštena? Dovolite, da pojasnim, zakaj ima moja zimsko kokoška hrana tak učinek na kokoši.

Zakaj kokoši prenehajo ležti jajca

Poleti imajo kokoši še vse perje, jih greje sonce, ko je dovolj črvov, kobile, mrčesa in zelene pabe, je navadno vedno dovolj jajc. Ampak ko prihaja čas ko bi se jajca pričela razvijati v kokoših, takrat navadno prenehajo nesti. Kajti navadno traja do šest tednov za novo rast perja, torej skoro vsa jesen in zimo, da zraste novo perje in radi tega ne ležejo jajc. Torej samopostni umovno, da se jim mora pomagati, kot se

veste, najboljši nasvet je vedno od človeka, ki ima sam svoje skušnje. Jaz bi n. pr. lahko vposil na tisoče ljudi, da bi širili mojo zimsko kokoško krmo, ki pa bi le malo vedeli o kokoših ali o umni kokoškereji s katero se mora človek baviti, ako hoče imeti uspeh in sploh dobiti dosti jajc. Vse kar bi lahko storili je, da bi ponavljali, kar bi jaz naročil, to se pravi, da bi igrali ulogo papige.

Mesto, da bi vposil take neiskusne ljudi, kelim pridobiti kot zastopnike osebe, ki so se kdaj poskušili mojo zimsko kokoško krmo pri svojih kokoših, da bodo vsi moji zastopniki absolutno zmorni vsled svojih lastnih skušen dokazati, kaj prav za prav lahko prinese moja zimsko kokoška hrana. Prvo kar šelim, da se vsak moj zastopnik prepriča pri svojih kokoših kako deluje moja nova zimsko krma za kokoši ali "Winter Egg Maker". Ta učinkuje na rast perja, daje moč mišicam, krepi zdravje in povzroča da kokoši ležejo na stotine in stotine več jajc. Ako se o tem prepričate tedaj bom gotov, da bodo moji zastopniki zmožni pripraviti mojo zimsko kokoško krmo in sicer na podlagi svojih lastnih skušen.

Jaz jamčim mojo zimsko kokoško krmo, da bodo kokoši legle več jajc in da bodele imele samo 1c stroškov na ducat jajc. Ako to ni resnica vas ne stane niti en cent. Poskusite 30 dni, da se prepričate in ne pošiljajte denarja.

Jaz jamčim mojo zimsko kokoško krmo, da bodo kokoši legle več jajc in da bodele imele samo 1c stroškov na ducat jajc. Ako to ni resnica vas ne stane niti en cent. Poskusite 30 dni, da se prepričate in ne pošiljajte denarja.

mora pomagati zemlji, kadar potrebuje raznih potrebnih stvari za dobavo nove moči za produkciranje, katerih ne more doseči vsled oslabelega stanja. Ali je torej čudno, ako kokoši ne leže jajc posimi? Ako krave ne dobijo dobre in tečne krme, ne bodo imele mleka, ako prašiči ne dobijo dobre krme, ne bodo debeli. In to je pri vseh živalih. Tudi zemlja vam ne more dati mnogo ako ni v dobrem stanju. Ako kokoši ne dobijo dobre in tečne krme, ne bodo legle jajc.

Kaj potrebuje kokoš?
Kokoš potrebuje dobro krmo, da jim ojači bit in sicer moči, da se lahko odloži pred oslabelelostjo in letostjo. Za to je najboljša hrana (Iron Supple) se ojačuje in rast kosti ter drugih telesnih delov. To je, kar kokoši manjka, kadar so leto, utrjene in letostne.

Navadno povzroča nezmožnostje spanja, da se jajca razvije v drugi del života, kar je vzrok, da se kokoši redi in ne leže jajc. "Risper" (Ginseng) je zdravilo, ki na tonika za daljano novo življenjsko moči, in skrbi za enkratno, prijetno kobo, da je prijetna, da delo lažji spanj, daje energijo in jih reši in jih pripravijo, da končno kaj se nikoli prej. "Aloe" in druge stvari, ki pomagajo pri zidanju krvi. Vi veste, da kokoši mora imeti enako dobro prebavo, kar drugemu je neuporabna in daljnik dovoljen kolikor jelo, torej "Aloe" in štati letodan in v krvi, ter obvaruje pred neželimi stanstani in jim štati tuda.

Posiljite kupon

H. E. Goodrich, President, Kinsella Company
252 Bonheur Bldg., Chicago, Ill.

Dear Mr. Goodrich, If my hens do not lay extra winter eggs at a cost of 1c per dozen, as a result of "Two-for-One" you guarantee to refund my money on request. On this condition you may send me the following, as checked, on 30 days' trial.

☐ 1 package of "Two-for-One" for which I will pay the postman \$1 upon arrival. ☐ 1 package of "Two-for-One" for which I will pay the postman \$2.25 on arrival. ☐ 10 packages of "Two-for-One" for which I will pay the postman \$2 on arrival. ☐ 10 packages of "Two-for-One" for which I will pay the postman \$2 on arrival.

NOTE: The remedies below will help you make more money with your poultry. Order now. All sent on our money-back guarantee. Send no money now.

☐ 1 bottle Kinsella Bone-Tonic, for which I will pay the postman \$2 on arrival. ☐ 1 box of Kinsella Iron Supple, for which I will pay the postman \$1 on arrival. ☐ 1 box of Kinsella Iron Supple, for which I will pay the postman \$1 on arrival.

Name _____ State _____

UPRAVNIŠTVO

opozarja vse naročnike in druge čitatelje, naj nikar ne kupujejo nobenih posebnosti iz posameznih oglasov, ki se nahajajo v listu, ker nekateri so direktno zapeljivi. Vsak naj bo zelo previden in se vselej, če le mogoče predno kaj kupi iz oglasov, prepriča. Za vse oglase so odgovorni le oglaševalci sami, nobena odgovornost ne prevzame upravnštvo in ne lastnik lista. Oglase imamo zato, da nam pomagajo plačati list, kateri je vsak dan dražji v tiskarni in vse povsod. Torej bodite previdni, če se pa nabirajte, tedaj vam to priplite sami sebi in ne nam. Upravičaj.

Iz glav. urada S.N.P.J.

IZ URADA PRIDEGLAV. FOR. ODRUČJA.

Brat Lavrenc Zagor, član društva — Sokol — št. 20, v Ely, Minn., se je pritožil, ker se mu bolniška podpora ni izplačala do dneva, ko je bil zmožen za delo, ampak samo do dneva zadnjega zdravniškega obiska. Ker pa pravila določajo, da se bolniška podpora izplača samo do dneva, zadnjega obiska pri ali po zdravniku, se mu za osem dni, katere je bil še nezmožen za delo po zadnjem zdravniškem obisku ne more plačati nič. Glavni porotni odbor bi sam kršil pravila, če bi bil osvojl drug sklep.

Joe Underwood,
Jos. Radisek,
Martin Zelenikar,
Frank Bonrak.

IZ URADA PRIDEGLAV. TISK. ODRUČJA.

Društvo SNPJ v E. Molina, Ill. Kadar je kakšna zadeva na splošno glasovanju niso glasovali dovoljše pobene razprave. Društvo "Kamarek", št. 146. — Društvo lahko vzame inieljativno in jo pošlje na gl. urad. V "Prosveti" se lahko začne o tem razprava, ne more se pa na ta način staviti predloga.

Ze obrambe rojaka John Kočvarja, ki se nahaja v preiskovalnem zapora v Talluride, Colo. so na glavni urad poslali sledeči:
Nabrano med rojaki v Fol-lanshee, W. Va. \$10.00
Poslano po Francis Jančič.
Nabrano med rojaki v Peoria, Ill. 16.50
Poslano po Fr. Eranko.
Nabrano med rojaki v Mahic, W. Va. 24.00
Poslal Lovrene Selak.
Daroval Karl Pogodilč, di-jak na University of Du-buque, Ia. 2.00
Poslano od društva "Moska Enakopravnost" št. 110, S. N. P. J. v Waukegan, Ill. SNPJ v Waukegan, Ill. 13.00

Skupaj poslano do sedaj \$65.50
Vsi prispevki v obrambni sklad rojaka John Kočvarja bodo poslani na pravo mesto in ob pravem času.

Vincent Cinkar,
predsednik SNPJ.

Notranje zadeve organizacije.

Colorado Springs, Colo. — Delavske razmere v tukajšnji okolici niso prav nič boljše kot na drugod, in najbrže še slabše. Slovenska naselbina se vedno bolj krepi, toda kljub temu še dosti dobrih napredkov.

V tukajšnji naselbini imamo dve podporni društvi, eno pripada Slovenski narodni podpori, jednoli in drugo pa Slovenski zapadni zvezi. Te dve društvi la-stujeti lepo dvorano, ki je lahko ponos vsake tukaj na naselbini Slovencev. In prepričani smo bi-li, da bodo te dve društvi kmalu združeni in da bo tukaj samo eno društvo.

Toda nepridakovano sem opazil v Prosveti nedno objavo da se izredna konvenca SNPJ ne vrši 11. oktobra, ker so napravili nasprotniki združenja zapreke.

Članstvo jednot in zvez, ki so se prijavile za združitve, se je že večkrat izreklo potem splošnega glasovanja za združitve. Toda združitve še sedaj ni. Zakaj ne? Saj se je članstvo izreklo za zdru-žitve in ima inieljativno, potem ka-tere izreče svojo voljo! Toda ne-kateri hočejo na vsak način pre-proti združitve, ker si domiklja-jo, da imajo polno moč in da lahko delajo kar hočejo, in pravijo, "ra-vno tako mora biti, ali naj pa—". Članstvo raznih podporin jed-not in zvez, ki se je potem sploš-nega glasovanja izreklo za zdru-žitve, pošlje svoje delegate na konvenca na svoje stroške in raditega bi ti delegatje morali delati tako, kot je želja član-stva in kot jim je naročilo, ne pa kakor se vsakemu posameznemu poljubu ne odraja se, ali je to članstvu po volji ali ne. Na ta na-čin nima inieljativna in referen-dum nobenega pomena.

Jas poznam precej članov, ki so pri dveh, treh ali še več pod-pornih društev, in nobeden ne vi-di nikake velike razlike med te-

mi jednotami in zvezami, ki so se prijavile za združitve. Zakaj bi se torej združitve ne izvršila, ako se članstvo izreče za to! Toda moje mnenje je, da do združitve ne bo prišlo, dokler se bodo naši delegatje pripravili na raznih konvencah, kjer bo vodi-telj, in takmoralci za svojo čast. Vselej tega bi moralo članstvo od-ločno zahtevati od skličenega de-legata, da zastopa članstvo, kate-ro ga je poslalo; ako pa deluje ravno nasprotno in proti volji ter v škodo članstva, bi ga moralo članstvo društva poklicati na za-govor in ga postaviti pred porotni odbor. — Frank Vidmar.

DOPISI.

Milwaukee, Wis. — V štev. 246 "Prosvete" z dne 20. oktobra t. l. na 5. strani, 1. kolona, je pri-občen nekak poziv od Albina Prepeluha, Bleiwisova cesta, št. 15, Ljubljana, pod naslovom "KDO JE POSLAL V STARO DOMOVINO 26.895 KRON?". Kot tadanji taj. odposilatelja se še vedno čutim dolžnega se o-glasiti in v prvi vrsti radostno vyklikniti: **Hvala Bogu in vsem svetnikom in svetnicam božjim in alahovim, še majo v Ljubljani pisati!**

Ker pa ni vsem Slovenceem po Ameriki znano, kda je tako pro-kleto tiselet denar v staro domo-vino, hočem zadevo pojasniti in v naprej povedati, da je bila to Zveza "Zjedineni Slovenci" v Milwaukee, Wis., ki je imela preveč denarja in ga ima še pre-več. Stvar je bila namreč taka-le: Leta 1914, ko se se "spunta-li" Frane Jožef in Peter ter ni-hova prelestna hlahta in kompa-nijoni, in svoje (3) fantje poslali v boj "za vero, dom, cesarja", so milvaški Slovenci, seveda kot dobre slovenske dušice, usta-novili zvezo "Zjedineni Sloven-ci", kateri so se pridružili vsa slovenska podpora in kulturna društva v Milwaukee in West Allis (rojaki od ultra-katoliškega do framažonsko brezverskega in regimentno monarhističnega do ekstremno komunističnega mišljenja), uvidevaloj trpljenje slovenskega naroda v domovini in tudi uvidevaloj potrebo mo-ralne in gmojne pomoči. Zveza je torej prišla delovati, prirejala zabave, bazarje, piknike, pred-stave in — kolekte. Zbirala je šio. Navdušenje je bilo velikansko; radodarnost povoljna; naspre-tstva pa nikakega. Vsi smo čutili ljubezen do svojega naroda, duševno z njim tepeli in po svojih močeh skušali lajšati gorje bra-tom v domovini. Sklad je rasel in rasel, dokler niso rojaki iz bla-žene Evrope poslali prve zavore tozadexnemu napredku.

Ko je v skladu že bilo okrog tisoč dolarjev, pride kile od slo-venskih dijakov iz Švice. — Po-magajte! Seveda, kot otroci bo-žji, enaki svojemu očetu, tedaj neskončno usmiljeni, smo takoj pomagali in odposlali 200 dolar-jev. — Ker pa že od peklenskega malo pokvarjeni, zahtevali tudi potrdilo za dolarje. Ker tega po-trdila ni bilo ne prvi, ne drugi in tudi ne deseti mesec, kakor ga tudi še danes ni, se je slovenska naselbina tukaj nagnila še bolj na peklenskenovo stran in na-vdušenje se je za stvar ohladilo za 35 stopinj Celzija.

Se je funkcioniralo 75 stopinj navdušenja; se je lezel sklad kviki-ku, če tudi malo "zašajfaj". In spomnili smo se, da se slovenskim fantom po "kempan" in na Francoskem tudi nekaj "šika" da dobe, ker se "fajfajo" za de-mokracijo in svobodo celega sve-ta. Priredil se je bazar, napravil dobilek, in določilo odposlati. (Koliko, komu in kam, kaj in če — se je odposlalo, vedo morda drugi, jaz ne.) In zopet je padla navdušenost za 5 stopinj.

Ko pa je bil svet rečen verig in spon tiranstva in suženstva, ko je naš narod svobodno (3) zvihtal (v dvojni gujlobi, dunajski in belgrajski), pa pride kile iz domovine "RESITE MLADINO"! In seveda, tolko smo se božji in usmiljeni, da bi rešili celo kni-žo, kako bi ne slovensko deeo, to tembolj, ker je bil denar na raz-polago, in v ta namen nabran (in ker se čutimo malo bolj pošene kot Ljubljana in Jugoslavija), sklicali sejo poverjenikov in do-ložili takoj odposlati 1000 (beti-ven tisoč) dolarjev. (Sklenili po-slati po "N. Y. Bank Draft" in pridobiti takrat na kronah 100 odstot- t. j. mesto 26 tisoč, dobiti

52 tisoč kron. Zakaj se ni razpal po sklepu in se poslalo po "Mo-ney Order", zopet drugi lahki pojasnijo, ki so imeli stvar v ro-kah. Odposlanih je bilo teds. \$1000.000 ali toliko in toliko "tavitent" kron po "Money Or-der" po First Wisconsin Natio-nal Bank" v Milwaukee, vii Knauth, Nachod and Kuehne New York. — Prva Hrvatska Štedionica, Zagreb in Ljubljana aka kreditna banka, Ljubljana naslovljeno na "Deželna vladi za Slovenijo, oddelek za social- no oskrb, Ljubljana, Slovenija Jugoslavija." (To so opravil drugi.) Jaz pa sem takoj po pre-jemu bančnega obvestila, listegi v priloženim dolgim in širokim pisnom poslal na isto deželno vlado, na isti oddelek za social- no oskrb, v isto Ljubljano in isto Jugoslavijo in — gorje tebi greš-nik — pomizno prošil potrdila v prejemu. Ker sem pričakoval to liko uljudnosti od visoke (3) vla-de, še čakal na odgovor in pot-di-tilo tri mesece. V dvomu, da je mogoče pošta prvo pismo izgubi-la; ker je ista v Jugoslaviji, ne-dolžno rečeno — gnjila sem na-pisal drugo pismo, še milejše in še bolj ponižno prošil potrdila in odgovora. Po meseci čakanja napilem tretje pismo, proseč aa-mo odgovora in ni potrdila. Po-zopetnem mesečnem čakanju je predsednik sklicel sejo, seja pa ukrenila brzojaviti v belo Ljub-ljano in plačati brzojavko za tje in za odgovor nazaj. Približno 10 mesecev je minilo od onega časa ko se je sklenilo brzojaviti in menda tudi brzojavilo in plačala (natančno pojasnilo o tem lahko podajo drugi možje), a brzojav-nega odgovora še do danes ni.

Ko pa sta obiskala milvaško naselbino gg. Fran Svetek in dr. Perič na svoji misiji v Ameriki, njiu prošil menda za "pet kri-ševih ran" pojasnila, ga ne do-bi, potem prošil in napisal pismo, da naj povzeta in poročata, ka se vrneta v domovino. Dobili smo obljubo in katero imam še danes, ker je onadva nista izpol-nila, akoravno sta srečno dospela v domovino in poročala v "Pro-sveto" o svoji vrnitvi itd. Ker so bile tudi tu besede in pisarja brezuspokna, sklenil sem še en-krat prošil pismono visoko vlado v Ljubljani in še pisal. Po večme-sečnem čakanju sem pa začel dvomiti, da li se ni vlada v Ljub-ljani že toliko balkanizirala in o-pustila tako latinsko, kakor ciril-sko, nemško in grško pismo (ker iz teh bi jaz za silo še nekaj "po-gruntal") in odgovarja na vprašanje samo še z batnami.

Vedelo pa, da se v Ljubljani klerikale, liberali in socialisti, da so nekda izhajali Slovenci, Slov. Narod in Naprej, sem se od-ločil pisati odprto pismo sloven-skemu narodu v domovini, poslal listega na uredništva ome-njenih listov ter prošil priobči-tvo. Pričakoval sem namreč, da se kdo le gane tudi s pisnom, ker batina tu sem ne do-seže. In res, oglasili so se od šta-rijskega dekana, ljubljanskega mu-ne, do izgnanega ali ubežnega, navadnega rojaka na Dunaji s pismi, lepimi, prijaznimi, milodo-nečimi pismi, obetajoč črna peje-mase, sklenjene z biljami in li-be-ra, navadne molitvice nedolžnih otročev, narodno hvalečnost in dolžnost in še papirnatih kron-polej, ko bodo imele krons do-larsko vrednost in dolarji kron-sko. Vsega v izobilju meni, bla-gorodnemu, prečastiteni in ve-lečenjenemu gospodu. To pa, da se prav razumemo, ne za onih tisoč dolarjev poslanih v Ljub-ljano, temveč za onih \$600.00, ki leže še na banki v Milwa-ukeju. Za tisoč dolarjev se je zbril samo Albin Prepeluh in poslal poziv na "Prosveto", četudi je bi-lo majo celo ime in precej na-tančni naslov priobčen v Slov. Narod in Slovence z dne 26. 28. sept. t. l. Torej konce: 26.895 kron je poslala Zveza "Zjedije-ni Slovenci" v Milwaukee, Wis., katera še danes čaka studentov-skega in vladnega potrdila.

Dostavek. Čelo to pismo je mo-je privatno, osebno mišljenje in zadeva Zveze le v toliko, kolikor sem jaz kot bivši tajnik upravi-čen in dolžan za njo govoriti. In kot tak še omenim, da je bil ta fond nabran za najplemenitejši namen, pomagati res revnim in potrebnim, in, ker smo milvaški rojaki videli v vladi boljšeja di-tributarja kot dekane (Pri Sak-serjevem "Najbednejšim med-bednim", smo torej vladi posla-li z namenom, revnim takoj ko-mogoče pomagati. Po A. Prepel-

lu podoneno naložili pri kreditne-mu društvu. Steer mi meni na-tem, kje je denar, če porabljen za kaj porabljen. Edino za kar nisem odnehal je bil "ODGO-VOR in ODGOVOR in nje druž-va. Če ga danes doktore Tavlar, Šolmanatura Jeglič in sodrug Prepeluh zapravijo, povabijo Pe-ra iz Belgrada mu napravijo za \$13,457.50 slayolok v Ljublja-ni, je meni vseeno. Če ni zato po-dlecan na tem, da se nesreče- au narodu pomaga, pač tudi na-škim Slovenceem ne more biti.

Čas pa bi že bil, da se ameri-ki Slovenci odločimo za Ameri-ko, ki nam daje kruha, ki nas je brez predbacivanja osvobodila, in rečemo "srečno meznar" sta-tokrajski frakarji, ki nas ima-jo "paursko pobé", sedanje "fa-rika orbitorje" in tropo cep-jev. In nam je to prav lahko sto-riti, ker jim nismo nič dolžni, ni-li "oslobodjenje" in od njih niti najmanj odvisni.

Upam, da bo to pojasnilo zado-stovalo uredništvu. Kajt brigatu, Prepeluha, pokrajinski vladi Ljubljani in slovenski naselbini v Milwaukee kakor tudi dru-žim saj za silo pametnim rojakom po Ameriki. Gosp. A. Prepeluhu ali visoki vladi pa jaz ne bom več odgovarjal, ker sem trdno prepri-čan da so štiri pisma, ena brzo-javka, ustno izročilo Svetek in Perič in "Odprto pismo" slo-venskemu narodu v domovini v Slovenem, Slov. Narodu in Napre-ju dovolj. — M. S. Ermenc, 485—52 ave. West Allis, Wis.

Opomba uredništva: Prepriča-ni smo, da se vsakdo razburi, če piše in piše, pa ne dobi odgovora. Tudi nam se je godilo tako kot Vam. Prva pisma iz Jugoslavije po sklenjenem premirju smo pre-jeli šele letos v septembru, dan-ravno smo v Jugoslavijo pisali registrirana in nerregistrirana pi-sma. Iz teh pisem sklepamo, da so nam odgovarjali na naša pisma, a da je nekdo imel interese v tem, da nas niso njih pisma do-segla.

Vaša afera je pa specijelna a-fera in po naši sodbi še tudi s Prepeluhovim pozivom niste dobili odgovora na Vaša vpraša-nja z ozirom na pošiljatev tisoč dolarjev v stari kraj. Prepeluh govori o 26.895 kronah, takrat ko sta bila Perič in Svetek v Ameri-ki pa za tisoč dolarjev prejeli najmanj okoli sto pet in dvajset tisoč kron. Ali iz Vašega pisma je spoznati, da je bilo teh tisoč dolarjev poslanih še pred pri-hodom Periča in Sveteka sloven-ki deželni vladi v Ljubljani, to-rej je bila vsota v kronah veliko večja ko 125.000 kron. A ker Pre-peluh govori le o 26.895 kronah, se ne more njegov poziv nanašati na pošiljatev iz Milwaukeeja.

Po našem mnenju je treba stvar urediti potom javne kores-pondence, kajli Prosveta je že to-liko razširjena v starem kraju, da je poznana po vsi Sloveniji. Da se to uredi in dožene, Vas pro-simo, da tole storite:

Kedaj je bil denar odposlan? Kdo ga je odposlal? Za koliko kron je bila napravljena nakaz-nica za tisoč dolarjev? Podatki morajo biti natančni, ker le po-tem nam je mogoče sestaviti ja-ven poziv. Banke ste omenili že v tem pisnu, po katerih je bil po-slan denar, vsemu jih pa omenite še enkrat.

Dalje Vam priporočamo, da greste na banko, po kateri ste poslali denar in vprašajte, če je bil denar izplačan v starem kra-ju in komu in kedaj je bil izpla-čan. To je važno, kajti prvi ogla-si v slovenskih listih so bili ob-javljeni v mesecu aprilu 1919, da je denarna zveza z Jugoslavijo vstopajljiva in da se po kurzu plača za sto kron osem dolarjev. Vidite kar je torej različen.

Prepeluh pravi, da ni mogel dobiti, kdo je denar poslal v stari kraj. Njegov poziv bi se le tedaj ujemal s pošiljateljjo iz Milwaukeeja; če se ujemata, dal vsota dolarjev v vsoto v kronah. Vemo, da ste imeli že dosti sit-nosti s stvarjo, zaradi tega upa-mo, da boste podvezli se teh par korakov, da se stvar popolnoma uredi. Uredništvo Vam pojde na roke, v kolikor Vam more pom-a-gati pri stvari. — Pozdrav!

Enakl. O. — V Prosveti od 13. oktobra t. l. sem opazil dopis iz Naebs, Wash. od rojaka M. K. ki pojasnjuje deficit pri Prosveti, ki je nastal menda radi tega, ker list izhaja kot dnevnik. Vest mi ne da miru in raditega sem se

odločil, da tudi jaz odgovorim nekaj besed glede tega, ker sem član SNPJ in tudi naročnik na dnevnik Prosveta. In kot tak se čutim dolžnega, da zagovarjam naš dnevnik in sem odločno pro-ti temu, da bi prenehali izdajati dnevnik in da bi ustregli omeje-nemu dopisniku, da bi izdajali list dvakrat na teden. Nimam pa niti najmanjšega namena osebno žaliti omenjenega dopisnika, am-pak pojasniti hočem samo neka-tere stvari k njegovemu dopisu.

Vsem članom SNPJ je še do-bro v spominu, koliko truda smo imeli predno je SNPJ pričela iz-dajati svoj dnevnik, katerega nam je bilo ravno tako zelo po-treba, kot nam je potreba vsa-kdanje hrane in na katerega bi moral biti naročen sleherni slo-venski delavec. Dopisnik ome-nja, da je že čas, da članstvo SNPJ prične misliti, kako se iz-ogniti vedno naraščajočemu de-ficitu. Da, čas je že misliti o tem in jaz sem sam za to. Toda odlo-čeno sem pa proti takemu načrtu za znižanje oziroma odprave de-ficita kot nam je razvil brat M. K., namreč da bi prenehali izda-jati dnevnik in pričeli izdajati list samo dvakrat na teden. Ali res ni druge poti, da se odpo-mo tej neprički, kot samo ta, ka-tero nam je orisal brat M. K.? Jaz sem prepričan, da je.

Sleheri član SNPJ naj bi se navedel na dnevnik Prosveta in prepričan sem, da bi oni primar-kljaj takoj izginil. Raditega a-pletim na članstvo SNPJ, da bi bolj ulegali po dnevniku Prosveta, ki je v resnici najboljši slo-venski dnevnik v Ameriki, iz ka-terega zajemamo pravo politično izobrazbo.

Drugi listi vedno gledajo na to, da iz tednika postanejo pol-vedniki in potem dnevnik. In mi bi pa šli nazaj, da bi imeli samo dvotednik, nazadnje... Ali, kam pa jadramo? Naprej ali na-zaj?

Omenjeni dopisnik pravi, da naj bi odstranil iz lista vse o-glasne in mesto njih, da bi list prinašal več podnežnega gradiva, in da oglaš niso nikake koristi čitateljem, ampak v škodo; in da je veliko članov osleparjenih z o-glasil. In tudi temu sem jaz nas-proten. Kajti oglaš pomagajo plačevati list, ker ako bi odstr-nili vse oglasne, bi bil list še ve-liko dražji kot je. Poglejte le ve-like angleške dnevnike, koliko o-glasov prinašajo. Ali mislite, da bi prodajali velike angleške dnevnike po tri cente ali dva, ako bi ne imeli toliko dohodkov od oglasov. Od dotičnih oglasov ne more biti noben naročnik ozi-roma član SNPJ oškodovan, ako sam noče, ker ni nihče prisiljen, da naj se vade na limance ka-kim zelo zapeljivim oglasom, v katerih se oglaš kaka stvar na pol zaštonj. Vsek sam pa mora dobro vedeti, da se ne more ni-kjer dobiti kake stvari na pol zaštonj.

Dopisnik nadalje tudi omenja, da bi bili veliko na boljsem, ako bi izdajali dvotednik, katerega bi pa dobivali vsi člani in pravi, da ima vsakdo raje dva dobra o-reha, kot pa šest piškav. Jaz pa mislim da je boljše imeti šest dobrih orehov kot pa dva piška-va in ta dopisnik naj se navede na dnevnik, pa bo imel šest dobrih orehov sleherni teden mesto dveh piškav, kot omenja. Ne verja-mom, da bi bili vsi dotični, ki se-daj dobivajo tednik, že tako iz-obraženi, da bi ne potrebovali nobene izobrazbe več. Kot sem že omenil, prinaša dnevnik Pro-sveta toliko izobraževalnega gra-diva, kot noben drug list ne.

II koncu dopisa dostavlja ta dopisnik, da upa, da bo katero društvo vzelo inieljativno, da bi prenehali izdajati dnevnik in pričeli z dvotednikom. Tudi pro-ti tej nameri sem jaz in apli-ram na vse člane SNPJ, posebno še na društvene uradnike, da naj agitirajo za list Prosveta na dru-štvenih sejah in naj pojasnijo, kako zelo nam je potreben dne-venik v slovenskem jeziku ki od-lo-eno stoji na strani nas rojakov, delavcev, nas podučuje, zagova-ja naše interese. In poleg tega je dnevnik Prosveta naša skupna last, last vsakega posameznega člana SNPJ in ako podpiramo list Prosveta, podpiramo naše skupno podjetje in nobene pri-vatne porporecije.

Toda ne zadostuje še, ako smo naročeni samo člani SNPJ na dnevnik, ampak agitirati mora-mo za list in ga kmalu tudi med-one, ki niso člani SNPJ, ker tudi

si potrebujejo izobrazbe in ma-nja, kot mi. Kadar proditate Pro-sveto, dajte jo vsakemu znancu, ki se ni naročen. Gotovo se ma-bo dopadla in se bo naročil ob pr-vi priliki. In tako se razširja list, keri izobrazba in delavska zavest. Da je agitacija za dober de-lavski list v resnici težka, to ma-ram priznati in mi bo vsakdo po-trdil, kdor je že to izkusil. Toda nihče ne sme obupati ampak po-gumno na delo ker naš trud in delo ne bo zaman, o tem bomo le prepričani. Ako mi ne bomo dočakali sadu našega dela in tru-da, ga bodo pa naši potomci, ker je naša dolžnost, da se borimo za izboljšanje razmer ne toliko za nas kot pa za naše otroke. Ne smemo obupati na sredi pota, ampak delovni moramo pogum-no naprej po začetnem propa-mu, da čim prej pridemo do cil-ja. Kjer eden omaga, naj popri-me drugi in stopi na njegovo me-sto.

V resnici je pa žalostno, da je od 18.000 članov SNPJ samo o-krog 8000 naročnikov na dne-venik Prosveta. To je jaseen dokaz, da smo še daleč od cilja. Rojaki, zakaj ne segate bolj po dobrem čitivu, ker mora vsakdo vedeti, da je mogoče izboljšati sedanji žalostni položaj delavstva edino-le potom politične izobrazbe. Čim bolj bomo delaveci politično izobraženi, tem prej bomo prišli do cilja. Edino z politično akcijo moramo nadomestiti sedanji kri-veni sistem z boljšim.

Raditega nam je potreba izo-brazbe, treba se nam je učiti in-misliti. Gotovo, da je to za mar-silnega zelo težko, ali še bolj tež-ko je pa trpeti in prenašati vse krivice, katere nam zadaja sed-a-nji sistem, ki nam sosa kri iz naših žil in nas tira v prelahi groh. Treba nam je dobro razmišljati o sedanji naši usodi, nje vzrokih in tudi posledicah. In za to nam je pa potreba izobrazbe, treba nam je misliti, mnogo misliti in ne puščajmo naših možgan brez-delnih, ampak vadimo jih misliti in delovati.

Se veliko je ljudi vseh narod-nosti, ki se ne brigajo ne za to ne za ono stvar in zamarmajo sebe duševno in telesno in ponu-vadi so ti največji alkoholisti. In teh ni ravno malo število in na žalost moramo priznati, da jih je tudi veliko med našim narodom. Ti niso zmožni za nobeno delo na izobraževalnem polju, nočejo tu-di ničesar slišati o kakem dobrem čitivu. Na te ljudi bi jaz apeliral, da naj pustijo brezmejno pitje in da naj raje segajo po dobrem čit-ivu in se naročijo na dobre slo-venske liste. To bi jim veliko več koristilo, kot pa brezmejno pitje in uživanje alkohola.

Edino s pomočjo izobrazbe nam je mogoče napredovati in doseči naš končni cilj. Radite-ga na delo za naš najboljši slo-venski dnevnik v Ameriki Pro-sveta, in širimo ga toliko časa, da bo zabajal v sleherni sloven-sko hišo, in čital sleherni slo-venski delavec! Ne odnehajmo prej! In kadar bomo storili svo-jo dolžnost, bomo prepričani, da ne bo govorja več o kakem de-ficitu pri listu. — Mat Dolevec.

Lorain, Ohio. — Kdor pazno čita liste, ki mu kolikor toliko po-jasnjujejo sedanji položaj, bo vsakdo takoj razumel, v kakih časih se nahajamo. Baš sedaj je bilo delav-stvo v tej deželi zapet na prečku-šnji in sedanje volitve so pokazale, ali se je delavstvo kaj naučilo v zadnjih štirih letih, ali pa bo cap-ljalo še nadalje, kakor mu bodo vevalevali profesionalni političarji, ki ob času volitev obljubujejo vse mogoče, nebesa in pekel, in luno iz-neba. Ko so pa enkrat izvoljeni in trdno sedijo na svojih stoličkih, pa takoj pozabijo na vse obljube in delavcev se spomnijo le še takrat, kadar jih je treba — še bolj pri-lisniti k tlom, in obljubljena pro-speriteta, med in mleko, je polo-ženo vse skupaj na stran, kar jim je samo vada pri volitvah na ne-zavedno maso.

Toda prepričan sem, da se je de-lavstvo naučilo v zadnjih štirih le-tih in da se spoznalo, koliko more-pridakovati od kandidatov, katere so postavili profesionalni politi-čarji, ljudski in delavski izkori-ščevalci, veleposestniki in mo-čarji. Prepričan sem, da je delav-stvo oddalo pri letošnjih volitvah glasove kandidatoma, katere so po-stavili politično organizirani de-lavci.

Naša naselbina je že itak zelo napredna in se tudi dobro zaveda, kolike važnosti so volitve in raz-

tega sem globoko prepričan, da so tukajšnji rojaki oddali svoje glasove kandidatom, katere so postavili politično organizirani delavci, to je kandidatom, katere je postavila socialistična stranka.

Preteklo leto smo ustanovili rojaki naseljeni v tej naselbini slovenski klub "Lipa". Ključno dobro napreduje. Ta klub priredi 7. novembra 2. l. dramatično predstavo in sicer štiridejansko "Sin". Dramatični odsek tega kluba vprižori to igr dvakrat in sicer popoldne in zvečer. Začetek popoldanske predstave ob drugi uri in zvečer pa ob sedmi uri. Predstava se vrši v Kočesovi dvorani.

Drama je vsestranski zelo podučilna za vsakogar, ker prikazuje življenje nesrečne slovenske družine. Poleg je pa tudi zabavna in vsebuje precej dobrega humora.

Pri tej predstavi nastopi tudi prvič novoustanovljeni pevski odsek kluba "Lipa" in nastopi tudi hčerka rojaka, Eisenhardta, ki je poznana v tukajšnji naselbini kot najboljša pevka in ki je pri zadnjem nastopu odzvala vse nazvoce in marsikateri se je izrazil, da bi rad plačal še enkrat toliko, samo da bi jo še slišal.

Rojaki v tej naselbini in bližnji okolici, ako se hočete naučiti dobre zbirane in se razvedriti, pridite v nedeljo v Kočesovo dvorano. — Po večerni predstavi sledi ples in prosta zabava. — John Brus, predsednik.

Brooklyn, N. Y. — Težko smo že pričakovali začetnega dneva, ko bomo člani društva "Bratska zveza" št. 140, SNPJ, praznovali desetletnico društvenega obstanka. In dan te slavnosti je že pred duri.

Člani društva "Bratska zveza", pokažimo ta dan, kaj premoremo, ako smo vsi složni in kaj se doseže, ako imamo vsi en cilj pred seboj. Udeležimo se te slavnosti, ki se vrši 14. novembra t. l., polnočestveno in pokažimo, da smo vsi tako navdušeni za napredek tega društva, kot so bili ustanovniki pred desetimi leti. Zbomo se vsi v dvorani brata Raucha in obhajamo ta slavnostni dan našega društva, da bo tudi splošna javnost vedela, da smo vsi navdušeni za napredek našega društva, in pokažimo bratskim društvom, ki so se odzvala, da bodo posetila našo veselico ozroma banket, da smo vsi za napredek društva "Bratska zveza". Niti en član tega društva ne sme izostati od te veselice.

Ravno tako tudi apeliramo na vse druge rojake v tej naselbini, da se udeležijo te slavnosti in polnem številu. Za vsakovrstno najboljšo postrežbo v vsakem oziru bo najboljša preskrbljena. Veliko društvo se je porabilo že odzvalo in oddaljena društva so pa sporočila, da bodo poslala svoje zastopnike.

Apeliramo na člane našega društva, da agitirajo med svojimi znanci in prijatelji, da se udeležijo te slavnosti in da tudi pristopijo k našemu društvu, ki pripada najboljši slovenski bratski podporni organizaciji Slovenski narodni podporni jednoti. — Fr. Kra-maršič, tajnik.

Chicago, Ill. — V nedeljo smo imeli prijetno videti Jurčičevega "Desetega brata", ki ga je gospod Govekar prav nestrčno dramatično igr. Igra je priredila "Slovensko dramatično društvo v Chicago". O predstavi sami ne moremo reči drugega, da je bila srednje dobra. Nekateri diletanse so dosegli 90 odstotkov dovršenosti, drugi pa komaj petdeset, tako da se lahko o predstavi reče, da je dosegla okoli 72 odstotkov dovršenosti, kar je že nekaj, če vpoštevamo, da nima dramatično društvo posebne dramatične sole, da bi se diletanse učili tudi takrat, kadar se ne pripravljajo za predstavo na odprtem odru.

Nedeljska predstava prikazuje, da bo moralo dramatično društvo uvesti tudi dramatično solo, da se aktivni člani društva uče in vadijo tudi tistim, kadar se ne uče za javen nastop na odru. Aktivni člani dramatičnega društva se morajo veliko bolj vaditi in učiti, kot npr. člani pevskih društev. Na odru ne zadostuje, če igralec govori s pravim povdarskom, ampak vse njegovo telo mora kazati, da to občuti, kar govori. Če besed ne spremlja prave kretnje, se gledalec zdi, da je vse nekam drveno. Ta

drvenost se da odpraviti le s podukom in vajami.

Dramatičnemu društvu se prav tako priporoča, da zdaj uvede tak poduk, ko je zima pred duri. K poduku naj prihajajo vsi, ki so aktivni člani. Res je težko uvesti tak poduk, ker Slovenci v Chicago nimajo svojega doma, ki bi jim služil v kulturne namene. Ali za letošnjo zimo se lahko poizkusi dobiti kje druge prostore v najem, da se poduk uvede.

Čas je pa tudi, da se nekaj stori v tem pogledu, da pride slovensko ljudstvo v Chicago do svojega doma. Še ni zamujeno in napaka storjena v preteklosti se da odpraviti, ako se primerno dela energični moške. Če je bilo mogoče v drugih manjših naselbinah zgraditi slovenskemu ljudstvu svoj dom, zakaj bi bilo to nemogoče v Chicago. Res je slovenska kolonija v Chicago zelo raztresena, a ti raztreseni deli se v začetku lahko spravijo zopet v majhno celoto, ki se sčasoma narasta v večjo, ko drugi spoznajo, da je zanje bolje, če žive v svoji koloniji, kot da so raztreseni po vsem mestu.

Prepričani smo, če bi slovensko ljudstvo imelo svojo naselbino s svojim domom, bi se dalo marsikaj drugega napraviti, kot smo videli v nedeljo, kajti talenti, dobri talenti so tukaj, ki se dajo spočitati.

Politično ali versko prepričanje ne dela prav nobenih ovir skupni naselbini, saj tudi danes nismo naseljeni po verskem ali političnem prepričanju po Chicago, ampak naselili smo se raztreseno, ker se pred petnajst ali dvajset leti ni nihče brigal, da se Slovenci naselijo v skupni naselbini.

Prav ob mestni meji, komaj tri četrte ure vožnje z ulično železnico do sredi mesta, so se veliki neobjudeni zemljišni kompleksi, ki bi se dobili po nizki ceni za slovensko naselbino, ako bi se stvar pravilno začela. Torej obupati ni treba, da je slovenska naselbina s svojimi ljudskimi domovi neizvedljiva stvar, ako se najdejo moške, ki prične z delom.

Če to izvedemo, tedaj smo svojo kulturno društvo dali dom in središče, ustvarili smo podjogo, da lahko tekmujejo z najboljšimi društvi drugih narodov za palmo kulture. —

Spring Valley, Ill. — Da so cestni tolovaji tudi v tukajšnji naselbini pridno na delu, dokazuje naslednji dogodek, ki se je odigral v tukajšnji naselbini.

Nedolgo tega se je nahajal tukaj rojak Alojz Lovš iz East Moline na obisku pri svoji sestri. Nek večer se je delj časa zamudil v gostilni med svojimi znanci in vračal se je pozno zvečer proti domu. Sredi poti pa opazi v temi neko temno postavo in misli, da je kak domačin ga lepo uljudno pozdravi z "dober večer". Nagovorjen pa mesto običajnega odzdrava mu pomoli samokres pod nos in veli "roke kviško". Nič hudega slutec rojak vzdigne roke kviško, toda ko opazi, da hoče nepoznani prebrskati žep, se mu to ni nič kaj dopadlo, da bi mu kak nepoklicanec prebrskoval žep. Prinega hitro za desno roko in priče se je boj na življenje in smrt, kot se pripovedoval pozneje sam. Borila sta se delj časa in rojak Lovš je hotel iztrgati napadalec samokres iz rok, toda na opolizkih tleh mu je spodrsnilo in je padel. V tem trenutku pa obeh napadalec štiri strele, katerih dva sta zadela rojaka Lovšeta in sicer eden v trebuh in eden pa v spodnji del života, dva sta pa prebujala samo sukunje. Ko so ga domačini našli vsega v krvi so ga takoj prepeljali v bolnišnico in kot zdravnik izjavijo, bo kmalu okrevalec.

Kakor se čuje, je bil napadalec nek Italijan, ki je takoj izginil iz naselbine in polješke oblasti ga se nimajo pod ključem.

Rojak Alojz Lovš je imel precej velike vsote denarja pri sebi in napadalec je moral gotovo to opaziti v gostilni in mu potem slediti. — Napadeni rojak je doma iz vasi Prevole pri Žužemberku na Dolenjskem.

Delavske razmere v tukajšnji okolici so iste kot sploh povsod. V tukajšnji okolici so trije premogorci, ki zadnje čase se precej dobro obratujejo. Toda zasluženja na nikakor ne zadostuje v sedanjem času splošne druginje.

Tovarnarji so pa pričeli odpušati delavce iz tovarni, ker jih ne potrebujejo več. Tako je usoda delavca, kadar ga potrebujejo ga dobro plačujejo, ko ga pa ne potrebujejo, pa ga ne poznajo in delavci naj se briga sam za se, kakor more in zna.

Ta naselbina je še malo znana evropsko, ker je še nova. Tukaj sta je naseljenih le malo Slovencev, tako da pri najboljši volji ne moremo ustanoviti svojega društva, ker nas je vseh skupaj samo sedem in pripadamo raznim društvom. — J. Blatnik, poročevalec.

Franklin, Kans. — Delavske razmere so v tukajšnji okolici središče, kot sploh povsod in radi tega jih ne bom opisoval.

Kot je že znano vsem premogorjem se vrši 14. decembra t. l. volitve v gl. izvrševalni odbor premogarske organizacije U. M. W. of America. Apelliramo na vse premogorje v tej naselbini in sploh po celi Ameriki, da se udeležijo teh volitev polnočestveno in da oddajo svoj glas najboljšim in najzmožnejšim kandidatom. Biti moramo previdni in previdni, kako možno bomo volili, da bodo v resnici zastopali naše interese in stali na naši strani.

Dosedanje gl. uradnike dobro poznamo, kako so zastopali nas in branili naše interese v zadnji stavki. Dobro poznamo tudi uradnike našega distrikta, kako so se borili za nas. Po moji misli in prepričanju, kot je tudi splošno mnenje vseh premogorjev v tem distriktu, je najboljši kandidat za gl. predsednika premogarske organizacije Robert H. Harlin, sedanj. predsednik 10. distrikta v Seattle, Wash. in priporočam vsem premogorjem, da volijo tega kandidata predsednikom. Za podpredsednika pa priporočam Alexander Howata, sedanjega predsednika 14. distrikta v Pittsburgu, Kans., katerega itak vsak premogor dobro pozna, kot neustrašnega bora za pravica premogorjev, in ki je rae šel v ječo, kot da bi se uklonil Allenovim kapricam. Ako bosta ta dva izvoljena v gl. uradnike naše organizacije, smo silahko svesti, da se bosta borila za naše interese.

V tukajšnji naselbini je umrl 22. oktobra rojak in član društva "Proletarec", SDPZ, Luka Benedičič. Vzrok smrti je arena kap. Bil je nezdrav in je "podlari". Pripravil si je še sam večerjo, toda pri večerji ga je doletela smrt. Kot mi je znano, je bil bolj slabega zdravja že delj časa.

Pokojnik je bil član društva "Proletarec" št. 60 SDPZ, in član nekake poljskega društva v Frontenau, Kans. Star je bil okrog 56 let. V Ameriki ne zapneha nikajih sorodnikov, kolikor mi je znano, v stari domovini pa zapneha enega brata. Doma je bil iz Zelenikov nad Škofjo Loko na Goronjskem. Pogreb pokojnika se je vršil 24. oktobra t. l. popoldne in pokopani so bili po katoliškem obredu na pokopališču v Frontenau, Kans. Radi izredno slabega vremena se tukajšnji rojaki niso mogli udeležiti pogreba v tako velikem številu, kot bi bilo pričakovati.

V imenu društva "Proletarec" št. 50, SDPZ, se najskrebejo za hvalnjem rojaku Fr. Trentelju in njegovemu bratu in soprogi njegovega brata, ki so oskrbeli pogreb, in najlepša hvala tudi drugim rojakinjam, ki so položile krasno vence na krsto pokojnika. Počujaj v miru dragi rojak. —

LETNICA UREDNOSTVA.

Dopisnik, Auburn, Ill. — Z Vašim dopisom šlodito sebi. To vam je že povedal odvetnik. In zato ne moremo pričeti dopisa. Pozdravi!

F. C. Gallo, N. Mex. — Ustava Zdr. delav dosedaj še ni šla v slovenskem jeziku. Vi rabite samo nekatera navodila, katere vam pošlje tajnik JNZ. — Pozdravi!

L. M. Carlinville, Ill. — Po južni železnici okrog 140 km.

ZOANJE ZAMERENO NA BRIT-SKEM PARNIKU.

Boston, Mass. — Columbia uradniki so zaplenili na parniku "Cretion" okoli tisoč steklenic izganja. Okoli štiri sto steklenic izganja je bilo shranjenih v prostorih, v katerih se nahajajo parni stroji.

Podzemeljske jame v novem in starem svetu.

Izmed vseh formacij na zemlji so gotovo najbolj zanimive podzemeljske jame, in razni učenjaki se ne zanimajo za nobeno drugo stvar bolj, kot za votline. Kajti ravno v raznih podzemeljskih jamah so našli veliko stvari, ki so pojasnjevale življenje naših pradedov pred tisoče in tisoče leti.

Že beseda sama, "votlina", ima nekako privlačno silo na vsa čutila. Povesti ali romane, v katerih so bile opisane razne podzemeljske jame, gotovo je že čital kakor povest, katere glavni del so je izvirali v podzemeljskih jamah. Tako je bilo vedno dovolj oglaševanja podzemeljskih jam v knjigah. In ne samo to, ampak pomisliti moramo tudi, da so bili podzemeljske jame edino človeško bivališče pred tisoč leti in radi tega so tudi velike zgodovinske vrednosti.

Podzemeljskih jam je brezštevila na zemlji in gotovo ni dežele na svetu, ki bi ne imela kakšnim podzemeljsko jamo. Nekatero so že znane splošni javnosti, nekatero so znane malo manj in veliko jih je, ki še niso znane. Za nekatere se ljudje bolj zanimajo, za nekatere malo manj. Kdor izmed Slovencev npr. ne ve za krasno Postonjsko jamo? In ravno ta jama je bila znana po celotnem svetu vsled svojih krasnih kapnikov in drugih krasot. Na tisoče in tisoče ljudi jo je obiskalo vsako leto. In na krasu imamo še veliko in tudi krasnejših jam, a karavne ne tako velikih in prostornih, toda z lepimi kapniki, ki pa niso tako zelo znane, kot ravno Postonjska jama.

Tudi v Zdr. državi imamo veliko zelo krasnih podzemeljskih jam, katere obišče na tisoče in tisoče ljudi. V državi Kentucky se nahaja podzemeljska jama imenovana Mamot, o kateri trdijo, da je največja na svetu. Ta jama se nahaja nekako 35 milj od mesta Louisville in je preiskana do 150 milj na daljavo. Od te jame so napravili tudi karte, da obiskovalci ne more zaleti v tem podzemeljskem labirintu.

Glavni del te jame je dolg samo tri milje, kateri del se pa imenuje veličanska dvorana, ki je široka do 175 čevljev in 125 čevljev visoka. V tem prostoru se nahajajo mala jezera, reke in potoki. Največja reka se imenuje Echo (odmev) katere valovi prenašajo glasove v neznano daljino, da se končno čuje samo še šepet. V reki, potokih in jezernih je vse polno rib, ki so bele barve in slepe. Poleg rib se nahaja v tej jami vse polno raznih žuželk, kot pajkov, raznih muh itd., ki so tudi vse slepe.

Kapniki v tej jami so izredno krasni in se svetlikajo kot da bi bili iz samih kristalov. Najlepši del te jame je zvezdnata dvorana (Star Chamber), kjer so razni kapniki svetlikajo kot zvezde, in radi tega je dobila tudi to ime.

Ko so odkrili to jamo, so našli vaji vsesplošno orodja iz kamna in kosti, kar priča, da so bivali Indijanci v tej duplini, imeli svoja shranjena in tudi opravljali svoje bogostitve.

Poleg te omenjene podzemeljske jame je druga največja v okraju Crawford, Ind., ki se imenuje Wyandotte jama. Ta jama je raziskana do 23 milj v dolžino. Tudi v tej jami je vsesplošno raznih jako krasnih kapnikov, svetlikov in stalaktitov. Največja dvorana v tej jami je 200 čevljev visoka in do 300 čevljev široka in dolga. Zrak v tej jami je tako enakomeren, da se sploh ne občuti kako utrujenost, a karavno bi hodil v tej jami milje in milje.

V državi Virginia, Page okraju se nahaja takovršen Luray jama, ki je manjša, toda ravnotako krasna. Najbolj zanimiva je dvorana, ki se imenuje "ribji trg" in sicer radi kapnikov stalaktitov, ki izgledajo podobno raznovrstnim ribam. V veliki dvorani so zelo krasni kapniki, ki ob svitu luči spominjajo na barve. — V naslednji bo "ortje" iz zanimivega kapnika, ki ima to lastnost, da zveni kot zvon, ako se ga udari s kakim kovinskim predmetom.

Sploh v Zdr. državi je vsesplošno raznih podzemeljskih jam in veliko jih je že popolnoma ne-

poznanih in raziskanih. Najnamenitejše so pa te tri zgoraj omenjene, katere obiskati se izloča.

Posebno veliko podzemeljskih jam se pa nahaja v Evropi, ki je ostala že znamenita samo vsled raznih podzemeljskih jam. Irski lovi po svoji jami Flungak, katere je izdolbilo morje. Ta jama je na vzhodu široka 42 čevljev in na koncu pa 23 čevljev, visoka 16 čevljev. Ta jama se nahaja pri točki Staffa. Posebno zanimivo ti ni v tej jami, znamenita je radi tega, ker je vdolbena v masivno skalovje in katere so izdolbili norški valovi.

V Angliji in na Škotskem je več raznih podzemeljskih jam, ki so pa vse bolj majhne in ne posebno zanimive. V vseh jamah o pa našli razne zanimivosti z zbiranjem na prazgodovino, kot ostanke raznih živali iz predčloveške dobe, kot nosoročev, hilen, evov, in drugih divjih zveri, ki živijo sedaj edino le še v Aziji. Pomniti je treba namreč, da se je nahajalo ozemlje sedanje Anglije pred ledeno dobo v tropičnem pasu. Poleg teh okamenin so našli tudi velika orodja iz kamna in v kosti, kar priča, da so morali bivati v teh jamah ljudje v prazgodovinskih časih. Imamo vseh jam v Angliji je največja Peak, ki je dolga okrog ene milje in okrog 600 čevljev pod zemeljsko površino.

Najglobljeja jama na svetu je gotovo v Skandinaviji, ki se nahaja v bližini Friedrichshall in ki je globoka nad 11,000 čevljev. V tej jami se opazi razne zanimivosti in posebno krasne kapnike

in radi tega se izplača iti v tako globino.

Raznih manjših podzemeljskih jam je vse polno po celotni Evropi, posebno na Krasu. Ako bi hoteli vse opisati, bi lahko napisali debelo knjigo. Imamo vseh je najbolj znana Postonjska jama in Skotijanska jama, ki je menda še bolj krasna po svojih kapnikih. Poleg teh dveh se pa nahaja še veliko drugih manjših podzemeljskih jam, ki so pa v veliki večini še neraziskane in še nepoznane. Sploh v celi južozapadni Evropi v krasnem gorovju je vsesplošno raznih podzemeljskih jam in duplin, kar je gotovo znano vsakemu rojaku. —

STAVKA RUDARJEV V PANI-MONČANA.

Pana, Ill. — 350 rudarjev, ki so bili v stavki tri tedne, so se vrnili na delo. Rudarji so zastavili, ker so delodajalec izjavil, da ne bodo plačali rudarjem za premož, ki se izgubi v razdejanih jamah vozilskih.

BANDITSKI NAPAD NA STROJEVOĐJA NA LOKOMOTIVI.

Chicago, Ill. — Lokomotiva, ki jo je vodil strojevodja Thomas Chapin je počasi vlekel težak tovorni vlak na altonski železnici, ko sta iz teme stopila bandita in ukazala strojevodju, da naj ustavi vlak. Strojvodja ni ubogal in obdržala sta ga na nogi, nakar sta stopila na lokomotivo in oropala strojevodjo za eden in trideset dolarjev.

VABILO NA VELIKO VESELICO,

katere priredi

HRVATSKO DELAVSKO PODPORN DRUŠTVO
štev. 160 Hrv. Zaj. Ill.,

v SLOVENSKEM NARODNEM DOMU,
vogal 10 ceste in McAllister Ave., Waukegan, Ill.,
dne 13. novembra 1920.

Na ti zabavi bo oddana izvrtna "Mantle ura", vredna \$25.00.

Pri zabavi bo igral izvrtni hrvatski tamburaški zbor "Zvonimir" iz Waukegana, ki bodo akvali vtrčeli vsem poslušalcem in plesalcem.

Pričetek zabave točno ob 7 uri zvečer.

Vstopnina za osebo 50c.

Najuljudneje vabimo vse rojake Slovence in Slovenke, da se udeležijo polnočestveno te naše zabave in nam tako pripomorejo do boljšega uspeha, za kar jim bomo bratsko vrnili.

Za dobro zabavo in točno postrežbo bo skrbel v to izvaljeni odbor. Torej, pridite vsi in se zabavajte z nami! — ODBOR.

Vabilo in naznanilo.

PEVSKI IN TAMBURAŠKI ZBOR "LIRA"

priredi svoj letni

KONCERT S PLESOM

dne 14. novembra t. l. v American Bohemian dvorani na
1436-1440 West 18th Street, Chicago, Ill.

Uljudno vabimo vse Jugoslovanske občinstvo mesta Chicago in bližnje okolice, da se polnočestveno udeležijo te naše prireditve in nam s tem pomagajo do boljšega uspeha. Torej dne 14. nov. pridite vsi in se zabavajte z nami. Veseljeni odbor Lira.

HREJSA'S
EMORTETOP
CORN PLASTERS
Manufactured at 2850 South Crawford Av., Chicago
By Jos. F. Hrejsa, Ph.D.

HITRO PREZENETE VAŠA KURJA OČESA!

Čemu imate kurja očesa? Mogoče jih imate? Ali so vam prišli? Vam niso delajo veselje? Če so, tedaj jih preženite takoj! Boli vas, težko hodite in vidite, da imate v očeh veliko veselje, da delate. Pridite k nam k HREJSA'S EMORTETOP. To vam bomo vse povedali, če imate kurja očesa. Pridite k nam k HREJSA'S EMORTETOP. To vam bomo vse povedali, če imate kurja očesa. Pridite k nam k HREJSA'S EMORTETOP. To vam bomo vse povedali, če imate kurja očesa.

JOS. F. HREJSA,
2850 So. Crawford Ave.,
Chicago, Ill.
50c + poština.

Mr. Jos. F. Hrejsa,
2850 So. Crawford Ave.,
Chicago, Ill.

Število zavitev.....

Priročena svota \$.....

Ime.....

Naslov.....

E. F. D. Box.....

Mesto.....

Država.....

Prost.....

Zdravniški nasveti.

Piše vrh. zdravnik F. J. Kern.

Božjast. (Epilepsy.)

Božjast (Epilepsy, Fits) je kronična bolezen, ki povzroča začasno nezavest in krčevito stresanje. Vsakemu odraslemu so znaki božjasti znani, ker je bolnikov, trpečih na božjasti, precejšnje število. Pravega vzroka ne vemo. Verjetno je, da se božjast drži gotovih družin, ki so podvržene raznim živčnim neredom, nervoznosti, pač pa se božjast da zaslediti v drugih sorodnikih, starih starših, tetah, pri stricah itd. Vendar zdravniki kakor Osler niso popolnoma prepričani, da je božjast podedovana slabost živčevja.

Ločimo tri vrste božjasti: mala božjast ali petiti mal, velika božjast ali grand mal in Jackeonska božjast.

Pri mali božjasti bolnik postane samo hipno nezavesten. Postane naenkrat bled, obraz postane top in brezbarven, čez par sekund se pa zdravi in nadaljuje s pogovorom, kjer je prišel. Če je pri mizi, mu pade žlica ali nož iz rok. Krčev ne dobi, ali pa prav lahke.

Pri veliki božjasti pa bolnik navadno pred napadom čuti slabost v želodcu (kar imenujemo aura) ali mu brenči po ušesih, vidi bliske pred očmi ali ima druge občutke, ki ga opominjajo, da ga bo napadla božjast. Nekateri imajo čas, se vleče v posteljo ali na tla, in s tem preprečijo, da se ne poškodujejo. Ko bolnika prime božjast, zakriči, postane nezavesten, pade na tla. Nato ga primejo krči v vratu, v rokah, nogah in v drugih delih telesa. Obravnava pri ušesih. Tonični krči trpi nekaj sekund, ko je bolnik popolnoma trd, nato začne drgetati, prime ga kronični krči, ki traja par minut. Bleda barva na obrazu se spremeni v modro, obraz je zarjaven. Ljudje, ki prvič vidijo tak napad, mislijo, da bo vsak čas po bolniku, toda v nekaj minutah se on pomiri in trdno zaspi. Ko se zbudi, je nekoliko truden, sicer pa ni nič posebnega.

Kakor sem omenil zgoraj, nam vzrok te bolezni ni natančno znan. Sajous in nekateri drugi zdravniki so menili, da izvira iz nepravilno delujočih žlez v božjastnih bolnikih: dolži se pred vsem suprarrenalna in pituitarna žleza. Nekateri zdravniki poročajo o dobrih uspehih z vžigavanjem teh žlez, katere dobimo od zaklanih živali in se pozneje posušijo, da se dajo v majhnih moličinah v obliki kapsul in tabletov. V enem slučaju sem imel s temi zdravili dober uspeh.

Staro priznano zdravilo za polajšanje božjasti je seve bromin v obliki Sodium ali Potassium Bromida, ki kontrolirajo napad.

pa ne ve o napadu ali o kakih posebnih bolečinah ničesar.

Nekatere prijemlje božjast samo podnevi, druge ponoči. Nekateri ne vedo mesece, da jih moče božjast, če jih prime v spanju.

Jacksonska božjast (imenovana po zdravniku, ki jo je prvi natančno opisal) je precej slična navadni božjasti, vendar se lahko loči. Pride pri bolnikih, ki so bili udarjeni na glavo in kažejo navadno znake prebite črepinje. Ti bolniki so med napadom pri dobri zavesti in res trpijo hude bolečine. Vzrok tej božjasti je, pritisk kosti ali strjene krvi na možgane, kar se da dostikrat odstraniti s pomočjo operacije.

Božjast se navadno prvič pojavi v mladih letih. Osler omenja 427 božjastnih bolnikov, pri katerih je dognal nastop bolezni. Izmed teh je dobilo prvi napad med prvimi petimi letom 22; med petimi in desetim letom 104; med desetim in petnajstim letom 95. Če se božjast pojavi v poznejših letih, je treba misliti na organske bolezni možgan (sifilis, otrdele žile, starost itd.)

Verjetno je, da kroničen alkoholizem starišev včasih vpliva na potomec, da so podvrženi božjasti.

Božjast, ki se pojavi v mladosti, se redkokdaj ozdravi popolnoma. Malokateri bolnik umre radi božjasti, razen če se ponesreči, da pri padcu dobi udarec na glavo ali se vtopi, če slučajno pade v vodo.

Kakor sem omenil zgoraj, nam vzrok te bolezni ni natančno znan. Sajous in nekateri drugi zdravniki so menili, da izvira iz nepravilno delujočih žlez v božjastnih bolnikih: dolži se pred vsem suprarrenalna in pituitarna žleza. Nekateri zdravniki poročajo o dobrih uspehih z vžigavanjem teh žlez, katere dobimo od zaklanih živali in se pozneje posušijo, da se dajo v majhnih moličinah v obliki kapsul in tabletov. V enem slučaju sem imel s temi zdravili dober uspeh.

Staro priznano zdravilo za polajšanje božjasti je seve bromin v obliki Sodium ali Potassium Bromida, ki kontrolirajo napad.

de ali vsaj zmanjšajo njih število. Seveda so ta zdravila le bolj za polajšavo in jih mora bolnik jemati leta in leta, pri čemer nekateri postanejo nekoliko topi in trpe na raznih kožnih izpuščajih.

Jako uspešno zdravilo je Luminol, ki smo ga dobivali pred vojno iz Nemčije. Zadnje čase ga izdelujejo tudi v Ameriki. Par gramov na dan zadostuje in včasih bolje vpliva kot bromid. Marsikateremu zdravniku to zdravilo ni znano. Priporoča ga znani zdravnik za živec Dr. Dereum iz Philadelphije, ki je zdravil predsednika Wilsona.

Vsa druga zdravila, katerih je na tisoče advertiziranih, so narejena iz bromidov.

Oseba, ki je božjastna, bi se ne

smela poročiti ali vsaj ne imeti otrok, da se bolezen ne razširi na potomce.

Božjasten človek je duševno lahko bister in pride do višjih mest v človeški družbi. Saj sta bila cepa sta dobila kontrolo nad ljudlo Cezar in Napoleon epileptična, stvom. Bolnik si mora poiskati tako delo da se ne poškoduje pri padcu; če sluti, kdaj ga bo napadlo, naj si poišče primerno ležišče.

HOTELIR OBSOJEN V ZAPOR ZARADI TIHOTAPSTVA.

Chicago, Ill. — Zvečni sodnik K. M. Landis je obsodil Charles W. Sommersa, lastnika hotela "Birchmonta" na trideset mesecev zapora, ker se je v hotelu prodajalo žganje.

SLIKA VAM KAŽE KAJ POMENI AKO ZAVŽIVATE NEPOZNANE GOBE.

In isto se lahko zgodi, ako kupite vam NEPOZNANO ZDRAVILO. Strupene gobe so po svoji barvi velikokrat podobne pravih gobam, in jih je težavno ločiti ljudem ki jih dobro ne poznajo, ravnotako je težko ločiti manj vredno in slabo zdravilo od dobrega.

Toda pametni ljudje kupujejo zdravilo ki je preiskušeno najboljšo. Ako trpijo na želodčni napetosti, zaprtju, glavobolu, nervoznosti, zgubi slasti do jedi in drugih želodčnih nerednosti, gredo v lekarno in kupijo edino

IZVIRNO TRINERJEVO GRENSKO VINO

katero je bilo v teku tridesetih let od tisoč in tisoč bolnikov rabljeno in pronajdeno kot zanesljivo zdravilo. Trinerjevo grensko vino je svesti prijatelj, steklenica, napila in ime je preprosto, toda vsebinsko in svojstvo Trinerjevega grenkega vina je velike vrednosti. Ponašanje tega zdravila edino povzroča pravo vrednost Trinerjevega grenkega vina. Podobna imena ne store podobnega zdravila. "Doe's Horse Wine" ni Trinerjevo grensko vino. Trinerjevim zdravilom so bile priznane najvišje nagrade, slast kolajne in najvišje odlikovanje na svetovnih razstavah v Parizu, Londonu, Rimu, Bruslju, San Franciscu, Panami, i. t. d., in ponarede se ne morejo ponašati s takimi priznanji zaslug.

Trinerjevo grensko vino je zelo okusno in deluje brez grizenja v želodcu. Čisti želodec, pomaga prebavi in ukrepi slast do jedi. Vsa lekarnar in trgovci z zdravili imajo v zalogi Trinerjeva zdravila.

JOSEPH TRINER CO.,

1333-45 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Telefon urada: Court 3459. Telefon na domu: Neville 1870-R.

F. A. BOGADEK,

advokat in javni notar,

103 BAKEWELL BLDG., PITTSBURGH, PA.
na vogalu Grant in Diamond Sts.

Izdelujem za tu in tuj stari kari poplastila, kupne in darovne pogodbe, oporoke, obveznice, prošnje za potne liste osebam, katere želijo priti v Ameriko in razno drugo prošnje ter sodniške dokumente.

Izdelujem tudi prevode na angleški jezik in obratno. Vse to izdelujem brzo in točno potom dopisovanja, po pošti ali v mojem uradu nasproti Court hile.

Nuga-Tone

Proizvaja bogato rdečo kri, močne stanovitne živce, življenja polne moške in ženske.

Če ste slabega zdravja in pri slabi moči, če se vam spominjate mračni in vaše telo mračni, če ste se že navadili jemati pomniliva in naravnostna sredstva, potem poskusite Nuga-Tone in izprevideli boste, kako hitro se boste čutili drugačnega človeka! Devet desetih človeških bolezni, kot izpuščanja, spanja, revmatizma, bolezni, glavobol, nevralgija, naprimer slabi led, migrena, vetrovi in kolike, nespečnost, pomikanje energije, pomikanje življenja, nervoznost, spolna, izhaja iz pomanjkanja živčne moči, redke svobodne krvi in slabe krvne cirkulacije.

Vsak od vsakega zdravja je odvisna od živčne sile in svoje življenje in delovanje. Živčna moč je potrebna za vsa dejanja, jetro, ledce, droh, utrjevanje arsa in krvno cirkulacijo. Nuga-Tone je najboljšo uspešno zdravilo za živčno in fizično izčrpanost. Zdravje ker sestoji iz osmeru valnih sestavin, ki vstopajo v telo in jih predobujejo najzgodnejši zdravilni. — Nuga-Tone je bogat na železo in fosforja — ter je hrana krvi in živcem.

Nuga-Tone proizvaja življenje v jetro, ter olajšuje žrelo, da redno delujejo. Očistila ledce ter izganja iz njih strupene sestavine. Nid ved vsemur in vso, tako močno in pozitivno deluje. Nid ved vso, tako močno in pozitivno deluje. Nid ved vso, tako močno in pozitivno deluje.

NUGA-TONE PROIZVADJA ŽIVČNO MOČ, REDKO SVOBODNO KRV IN SLABO KRVNO CIRCULACIJO. Zdravje ker sestoji iz osmeru valnih sestavin, ki vstopajo v telo in jih predobujejo najzgodnejši zdravilni. — Nuga-Tone je bogat na železo in fosforja — ter je hrana krvi in živcem.

NUGA-TONE PROIZVADJA ŽIVČNO MOČ, REDKO SVOBODNO KRV IN SLABO KRVNO CIRCULACIJO. Zdravje ker sestoji iz osmeru valnih sestavin, ki vstopajo v telo in jih predobujejo najzgodnejši zdravilni. — Nuga-Tone je bogat na železo in fosforja — ter je hrana krvi in živcem.

NUGA-TONE PROIZVADJA ŽIVČNO MOČ, REDKO SVOBODNO KRV IN SLABO KRVNO CIRCULACIJO. Zdravje ker sestoji iz osmeru valnih sestavin, ki vstopajo v telo in jih predobujejo najzgodnejši zdravilni. — Nuga-Tone je bogat na železo in fosforja — ter je hrana krvi in živcem.

NUGA-TONE PROIZVADJA ŽIVČNO MOČ, REDKO SVOBODNO KRV IN SLABO KRVNO CIRCULACIJO. Zdravje ker sestoji iz osmeru valnih sestavin, ki vstopajo v telo in jih predobujejo najzgodnejši zdravilni. — Nuga-Tone je bogat na železo in fosforja — ter je hrana krvi in živcem.

NUGA-TONE PROIZVADJA ŽIVČNO MOČ, REDKO SVOBODNO KRV IN SLABO KRVNO CIRCULACIJO. Zdravje ker sestoji iz osmeru valnih sestavin, ki vstopajo v telo in jih predobujejo najzgodnejši zdravilni. — Nuga-Tone je bogat na železo in fosforja — ter je hrana krvi in živcem.

Največja slovenska zlatarska trgovina.

FRANK ČERNE,

6033 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Zves, broške, zapetnice, diamantne prstane in lahalirje, varilice L.L.D. Zves, broške, zapetnice, diamantne prstane in lahalirje, varilice L.L.D.

POPRAVLJAMO: ure in drago sialtino po njih ceni.

PODRUZNICA

COLUMBIA GRAMOFONOV

In gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahka mesečna odplačila. Pišite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za cene predno drugod kupite.

Najboljše blago.

Najboljše cene.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je NARODNA TISKARNA

2144-48-50 Blue Island Ave., Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskanje sa družbo in trgovce. — "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

VELIKA RAZPRODAJA

Čitateljem "Prosvete" naznanjava, da se vrši

VELIKA RAZPRODAJA

Vse po znižanih cenah.

CENE VIDITE V LEPAKIH.

Belaj & Mocnik

Trgovina v moško in deško odpravo.

6205 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Pošiljamo denar v staro domovino v Jugoslavijo in italijanske pokrajine. Pošiljatev se je zadnje čase izboljšala v toliko, da naše pošiljatev so se do sedaj izplačale v roku 5 do 6 tednov. Kot je znano, cene denarju se večkrat spreminjajo, toda danes pošiljamo po sledečem kursu:

500 kron za ... \$ 4.70	100 lir za ... \$ 4.70
1000 kron za ... 8.90	500 lir za ... 21.00
10000 kron za ... 87.00	1000 lir za ... 42.00

Denar naj se nam pošlje po poštenu Money Orderju ali bančnem draftu. Vse pošiljatev naj se naslovi na:

MLADIČ & VERDERBAR,

1334 W. 18th St. CHICAGO, ILL.

IZ STAREGA KRAJA

Je prišlo še mnogo oseb, katerim sem jaz izdelal prošnje na podlagi katerih jim je bilo mogoče dobiti potrebno dovoljenje za potovanje v Ameriko. Kdor želi poslati svojcem v stari domovini take prošnje, naj se zaupno obrne na mene in jaz mu bom zadelo povoljno urenil. TUDI V VSEH DRUGIH NOTARSKIH ZADEVAH, BODISI V AMERIKI ALI V STAREM KRAJU, se poslužujte moje pisarne. Delo povoljno, cene nizke.

ANTON ZBAŠNIK, javni notar,

soha 102 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.
vogal Diamond and Grants Sts., (nasproti Courts),
ali pa zvečer na domu, 5633 Butler Street.

F. K. Bauzon,

5920 St. Clair Avenue,
CLEVELAND, O.

Rojakom izrom Zdravstvenih držav naznanjam, da brusim brivne škarje, stroje sestriči, ter sploh vse rezilno orodje. V zalogi imam najfinije ameriške in starokrajke brivne, brivne stroje (Safety Razors) ter vse brivno pripravo.

Popraviljam tudi puške in samokrese. Za podatke se obrnite na moj naslov.

Se priporočam edini Slovenec v tej stroki.

DR. J. E. DWYER, ZOBOZDRAVNIK,

268 — 1st Ave., Milwaukee, Wis.

V Trinitarjem poslopiju. Uradne ure so: 9 do 12 in od 1 do 6 pop. in od 7 do 9 večer. Za vse moje dele jamčim.

Jaz sem zdravnik za kokoši!

Da, jaz sem ZDRAVNIK ZA KOKOŠI, in VEM kaj potrebuje vaša perutnina.

Po več letnih skušnjah na moji lastni farmi vam jaz lahko odkritoreno povem, kaj sem pronašel, ki pomaga oziroma PRISILI kokoši, da redno ležejo jajca v jeseni in pozimi, kadar je vreme mrazo in mokro. To toniko imenujem jaz "HEN-PEP", kateri prišli vaše kokoši ter jih pripravijo, da ležejo vas čas, hočejo ali ne hočejo.

Jaz sem popolnoma gotov, da bo "HEN-PEP" pripravil vaše kokoši, da bodo legla več jajc, kot se nikdar preje, zato tudi podajam tole jamstvo za vsak zavoj, ki vam ga prodam z vsem mojim premoženjem.

MOJE JAMSTVO

Poskusite 30 dni "HEN-PEP", in ako ne pripravijo vaših kokoši, da vam dajo več jajc kot se kdaj prej, brez izjeme, s čem ste jih krmili ali kakšno toniko ste jim dajali, vrnite ostali del in jaz vam vrnem vsak cent, ki ste ga plačali, in tonika vas ne bo stala niti centa.

DOBIVAJTE JAJCA, KO SO CENE VISOKE.

Si prodajajo jajca po sedanjih visoki ceni in po domnevanju več mero-dajnih oseb, da se cene jačcem v prodaji na drobno še povisajo to zimo celo do \$2.00 na duet, je vaša dolžnost, da skušate dobiti vsako jajce, ki ga je mogoče dobiti od vaših kokoši, da znižate troške za rejo kokoši, in da bode-te tudi vi prejeli svoj del visoke cene, oziroma dobička pri jajcih, katerega določa navadno kokojerejci.

250 JAJC NA DAN.

Od kar dajem "HEN-PEP" krmu, dobivam na 250 jajc vsak dan, mesto samo 21 jajc. — R. J. MILLER, Illinois.

"HEN-PEP" VREDEN \$1,000.00. Ne hotel bi biti brez "HEN-PEP" za en tisoč dolarjev. Vse moje kokoši nesejo jajca in izvirajo izvirno. — GEORGE G. KANTER, North Carolina.

46 KOKOŠI—926 JAJC.

Tonika, ki ste mi je poslali je že celo boljše kot ste jo opisali. Male kokoši so v izvrstno dobrem stanju! Prosti vsakemu od 46 kokoši 926 jajc. — S. C. BECKER, Oregon.

SEDJAJ JE PRAVI ČAS ZA KRMITI S "HEN-PEPEM"

Ne odlašajte, sedaj je čas za rabiti "HEN-PEP", sedaj je čas, da vaše kokoši nesejo več jajc, da pripravite vaše kokoši v dobro, zdravje stanje za poletje, da vam bodo vaše STORITELJE VEČ JAJC! Ne odlašajte, sedaj je čas, da vam pošljete vaše naročilo — vaše naročilo več jajc kot se kdaj prej, brez izjeme, s čem ste jih krmili, VAM SE VRNE VSAK CENT. — Vi nemorete spraviti ničesar. — Pošljite nam ta kupon TAKOJ, in sprevideli boste, da je to najboljša stvar, ki ste jo še kdaj izvedli!

Pošljete nam ta jastveni kupon takoj!

JOHN HERMANN,
National Formula Co.,
978 LELAND BUILDING,
1654 Sheridan Road, CHICAGO, ILL.
Enclosed find \$..... I will
return "HEN-PEP" your guaranteed egg pro-
ducer to my hens with the understanding
that if it does not make them lay more eggs
than they ever laid or than I have ever
had I can return the unused portion and
you are to return my money.

(Check size box wanted.)

TRIAL SIZE \$1.00

30 DAY SPECIAL OFFER

To introduce "HEN-PEP" to all poultry
raisers, I offer a large box holding 3
times as many tablets as the trial size
for only \$2.00.

(SPECIAL OFFER)

LARGE SIZE \$2.00

State